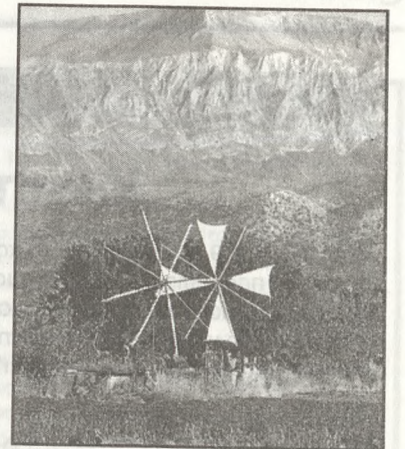

ΤΖΕΝΑΚΗΣ ΕΜΜ.
ΔΟΥΛΗ 7
17563 Π. ΦΑΛΗΡΟ

-281.500
296.500

ΣΠΛΑΘΙ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΖΕΡΜΙΑΔΙΑΝΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ «Ο ΚΡΟΝΟΣ»

ΓΡΑΦΕΙΑ ΣΥΛΛΟΓΟΥ: ΓΡΑΒΙΑΣ 122 Τ.Κ. 16451 ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗ • ΤΗΛ. 9934829 • ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 26 • ΜΑΙΟΣ 1999

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ ΑΙΡΕΤΟΥΣ ΑΡΧΟΝΤΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΟΡΟΠΕΔΙΟΥ ΛΑΣΙΘΙΟΥ

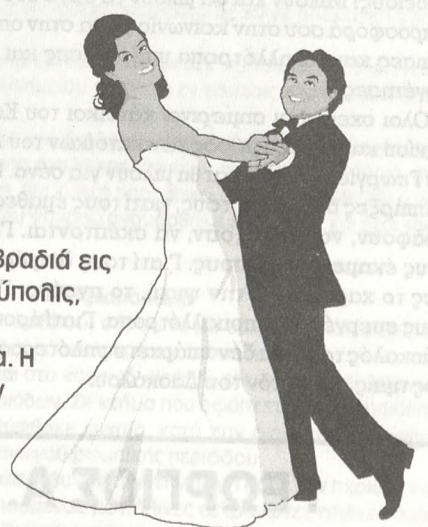
Το σχέδιο «ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ» για την Τοπική Αυτοδιοίκηση, έγινε νόμος του Κράτους (Νόμος 2539/3-4-1997) περί Συγκροτήσεως Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοικήσεως και η νέα διαίρεση της τοπικής αυτοδιοικήσεως των δημοτικών ενοτήτων της 11ης και 18ης Οκτωβρίου 1998. Ανεξαρτήτως των επί μέρους διατάξεων που είναι φυσικό να υπάρχουν όσον αφορά τις ενότητες, ο νόμος είναι νόμος και ως τοιοῦτος πρέπει να εφαρμοσθεί, σύμφωνα με τα παραδεδομένα σε μια δημοκρατική πολιτεία, όπου κατά το κράτος εκείνο γνωμικόν «τοῖς νόμοις ἀντάσσεται» και τῷ τούτοις πείθεται. Φυσικά ὅπως σε κάθε νόμο εἶναι δυνατόν να υπάρχουν ἀτέλειες, ἔτσι και στο παρόντα νομὸν δεν ἀποκλείεται να υπάρχουν, οἱ ὁποῖες με τὴν πάροδο τοῦ χρόνου ἐπισημανθοῦν και θα διορθωθοῦν ἐπὶ το καλῆτερον. Τώρα που ἔσβησαν οἱ προτάσεις, ἀπεσῦρθησαν οἱ κἀληπες και οἱ νομαρχιακές και δημοτικές ἐκλογές ἐγέναν ὁλοῦς ἀνάμνηση και παράγραφος στὴν πολιτική και κοινωνική ζωὴ τοῦ Οροπεδίου Λασιθίου, ἀς εὐχηθούμε να ἀνασκουθῶν οἱ νέοι αἰρετοὶ τοπικοὶ ἄρχοντες να κάνουν τὰ ῥήγια τοῦς κοινωφελεῖς ἔργα να βελτιώσουν τὴν ποιότητα ζωῆς και να σταθοῦν στο ὕψος τῶν δυσκολῶν περιστάσεων που διέρχεται τὸ Οροπέδιο Λασιθίου, για να ξαναζωντανέψουν τὰ χωριά τῆς ἐγκατάλειψης, να βρουν μια στά-

θα στοργῆς και ῥίγη ζεστασιά οἱ ἐναπομένουσες καρδιές τῶν συνεπαρχιωτῶν - συνδημωτῶν - μας και φιλικούς χώρους παρηγορίας οἱ γέροντες και οἱ ἐναπομένοντες κάτοικοι τοῦ Οροπεδίου Λασιθίου. Πρέπει να πρυτανεύσει τὸ ἐνωτικὸ κλίμα για τὴ χάραξη κοινῆς πορείας. Οχι ἀντιπαράθεσεις και γκρίνιες για χάριν ἀλλήλων. Οἱ τοπικές κοινωνίες εἶναι πολὺ μικρές και δεν σπκῶνουν τέτοιου εἴδους πολυτέλειες και συμπεριφορές. Ἡ τοπική αυτοδιοίκηση δεν πρέπει να εἶναι υποχρέωση κανενός και δεν ἔχει ἀνάγκη τὴν κομματική ἀντιπαράθεση. Ἡ τοπική αυτοδιοίκηση δεν εἶναι χώρος για προβολὴ κανενός ἢ για τὴν ἐξυπηρέτηση πελατειακῶν συμφερόντων. Τα διαπλεκόμενα συμφέροντα δεν ἔχουν καμμιὰ μα καμμιὰ ἀπολύτως θέση. Ο τόπος εἶναι μικρὸς στο μέγεθος, ἀλλὰ μεγάλος στὴν ἱστορία του, και χρειάζεται κάτι το διαφορετικόν. Απαιτεῖται συλλογική προσπάθεια που θα ἐνώνει τοῦς πολίτες - δημότες χρειάζεται ὄραμα, στρατηγική και συλλογικὸ σχέδιο δράσης. Το διαίρει και βασιλεῖ ἀνήκει στὴν ἱστορία και ἀρκετὰ μέχρι σήμερα ἔχει ζημιώσει τὸ

τόπον. Πρέπει να δοθεῖ διέξοδος και ῥύση στα ἰδιόμορφα αγροτικά, κτηνοτροφικά, τουριστικά, κοινωνικά, περιβαλλοντικά, πολιτιστικά δημογραφικά και λοιπὰ προβλήματα τοῦ Οροπεδίου Λασιθίου. Εἶναι σπουδαῖο να νικάς, μα σπουδαιότερο να χρησιμοποιεῖς τὴν νίκη ῥῆγει ο Πλοῦταρχος. Ἡ ψήφος ἀποτελεῖ ἀπόδειξη ἐμπιστοσύνης και ἡ ἐμπιστοσύνη χρειάζεται ἀνταπόκριση. Θέλω να πιστεύω ὅτι οἱ νέοι τοπικοὶ ἄρχοντες τοῦ νεοσύστατου δήμου τοῦ Οροπεδίου Λασιθίου μαζί και με τοῦς ἐκλεγέντας Νομαρχιακοὺς Συμβούλους τῆς Επαρχίας Λασιθίου, ἔχοντες πλήρη ἐπίγνωση τῶν δυσκολιῶν που θα ἀντιμετωπίσουν και γνωρίζοντες τὰ πολλὰ και δύ-

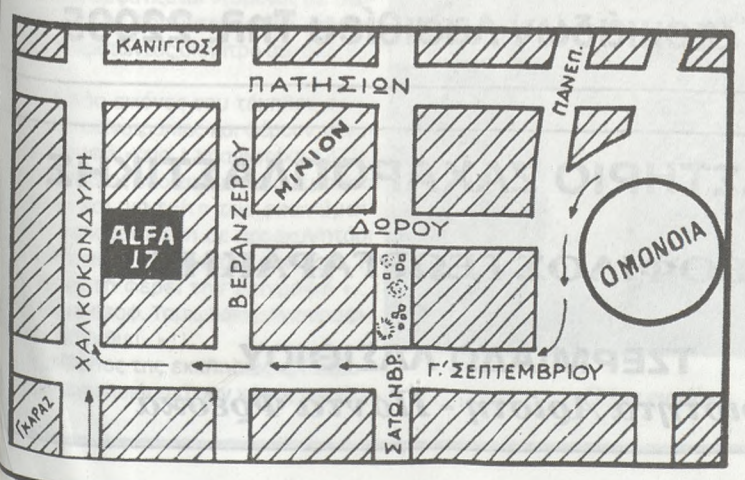
σκοῦτα προβλήματα τῶν κατοίκων τοῦ Οροπεδίου Λασιθίου, με ὀλὴν τὴν καλὴ διάθεση και προαίρεση τὴν ὁποῖαν ἔχουν, ὅτι θα δικαιώσουν τοῦς δημότες τοῦ Οροπεδίου Λασιθίου οἱ ὁποῖοι με τὴν ψήφον τῶν τοῦς ἐξέλεξαν ὡς και τὴς προσδοκίες και ἐλπίδες που ἐνεπιστεύθησαν στο πρόσωπόν των. Ὡς Δημότης και ἐγὼ τοῦ Δήμου Οροπεδίου Λασιθίου και σαν Λασιθιώτης, τοῦς εὐχομαι θερμὰ συγχαρητήρια κατ' ἀρχὴν για τὴν ἐκλογὴν των και καλὴ δύναμη και καλὴ ἐπιτυχία στο δύσκολο ἔργον που με τὴν ἐκλογὴν των ἀναλαμβάνουν και που ἔχουν να ἀντιμετωπίσουν.
Γεώργιος Εμ. Κοντογιάννης
Συμβολαιογράφος

Ο χορός του ΚΡΟΝΟΥ

Τὰ μέλη και μερικοὶ φίλοι τοῦ ΚΡΟΝΟΥ ἐπεράσαμε μια ὥρα βραδιά εἰς τὴν αἴθουσα τοῦ Etal Club Γεωργίου Παπανδρέου 18 Αργυρούπολης, ὅπου ἐπραγματοποιήσαμε τὸν ετήσιο χορὸ μας και φέτος. Το φαγητὸ και τὸ service τοῦ φίλου μας τοῦ Τάσου ἦταν ἐξαιρετὰ. Ἡ ορχήστρα και ὁ τραγουδιστὴς φίλος τοῦ Λασιθίου Δημήτρης ἦταν πολὺ καλός. Ἡ διασκέδαση κράτησε μέχρι τὴς τρεῖς. Στο χορὸ διέπρεψαν οἱ ἀδελφές κυρίες Φωτεινὴ και Σεβαστή, ἡ κυρία Μαίρη, ἡ κυρία Αθηνά. Ἀπὸ τοῦς ἄνδρες ο κ. (Τὰ ἐπώνυμα βρεῖτε τὰ μόνοι σας).

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ ΑΛΦΑ Α.Ε.
ΧΑΛΚΟΚΟΝΔΥΛΗ 17, ΑΘΗΝΑ 10432
ΤΗΛ.: 52.43.584-7 • FAX: 52.21.257

Πρόσκλησις

Προσκαλούμεν τὰ μέλη τοῦ συλλόγου μας εἰς ἐκδήλωση που θα λάβῃ χώραν εἰς τὴν αἴθουσαν Etal Club Γεωργίου Παπανδρέου 18, τηλ. 9945691 τὴν 7 Μαρτίου 1999 και ὥραν 11 π.μ. Κατὰ τὴν ἐκδήλωση αὐτὴν θα γίνῃ μικρὸς ἀπολογισμὸς τῶν πεπραγμένων τοῦ συλλόγου, θα κόψωμε τὴν πίττα μας και θα τιμήσωμε τὸν ἐκλεκτὸν συμπατριώτην μας κτηνίατρον κ. Ι. Μ. Καραβαλάκην, ἱστοριοδίφην και πνευματικὸν ἄνθρωπον δια τὸ πνευματικὸ του ἔργο και τὴν

ἀνιδιοτελή του προσφορά εἰς τὸν τόπον μας. Ο κ. Καραβαλάκης θα μας ομιλήσει με θέμα: «Τὸ Τζερμιάδων ἔδρα τῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ Οροπεδίου Λασιθίου». Θα προσφερθεῖ καφές και ἀναψυκτικά. Για ὅσα ἐκ τῶν μελῶν ἐπιθυμοῦν να γευματίσουν θα διατίθεται ὑπὸ τοῦ κέντρου ἐκλεκτὸ φαγητὸ. Να εἰσθε ὅλοι ἐκεῖ.
Τὸ Δ.Σ.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΟΥ Ι. Μ. ΚΑΡΑΒΑΛΑΚΗ ΣΤΗ ΣΕΛΙΔΑ 5

Πένθη

Κωνσταντίνος Βαβίλης

Στις 27.1.1999 εκηδεύθη εις το κοιμητήριο Ζωγράφου παρουσία πλήθους κόσμου ο καλός και αγαθός οικογενειάρχης Κων/νος Βαβίλης Τζερμιαδιανός γαμβρός σύζυγος της θάλλειας Εμμ. Πατεράκη. Τεχνικός αυτοκινήτων ετών 56.

Το Δ.Σ. του συλλόγου μας εκφράζει τη βαθεία του λύπη και συλλυπείται την οικογένειά του, τα παιδιά του και ιδιαιτέρως την σύζυγό του αγαπητή θάλλεια.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου

Αριστείδης Μ. Ανυφαντάκης

Ο καλός και αγαθός γίγας του χωριού, ο Αριστείδης του Μιχαήλου πέθανε τον περασμένο μήνα στις Γούβες, όπου είχε μεταναστεύσει πριν από μερικά χρόνια, κατόπιν μακράς και βασανιστικής ασθένειας.

Παιδικός φίλος, μέλος της πολυπληθούς παιδικής παρέας του Ανυφαναίου δεν εκώριζε ποτέ από τον αδελφό του, τον Πολύδωρο, που πέθανε πριν από πολλά χρόνια. Αυτά τα δύο α-

δέλφια ήταν πολύ αγαπημένα όπως οι Διδασκoi. Επαιζαν, επιτίθεντο, αμύνοντο πάντοτε μαζί. Ουδέποτε ελάμβαναν μέρος εις παιγνίδια ως αντίπαλοι, εις αντιμαχόμενες ομάδες. Ο Αριστείδης επέρασε την ζωή του ήσυχά εργαζόμενος χωρίς να βιάσει ή να προσβάλλει ποτέ άνθρωπον.

Καλή στρατιά Αριστείδη.

Ε.Ν.Σ.

Στον Ελευθέριο Σπανάκη

Λίγα λόγια αντί λουλούδια στη μνήμη του Γεμάτα με αγάπη, ευγνωμοσύνη αλλά και σεβασμό και ευλάβεια στη μνήμη σου αγαπητέ μου κύριε Λευτέρη. Ετσι σε αποκαλούσα. Ενιωθα όμως μια λευτεριά, μια προστασία, μια συμπάραση όταν μου έλεγες: Ερμόνη έλα δω. Πες μου είστε καλά; Αν χρειαστείς οτιδήποτε θάμαι κοντά σας. Και ήσουν κοντά μας. Κοντά στα παιδιά μου και τα βοήθησες να βάλουν σε τάξη και λογαριασμό

τ' απομεινάρια της ζωής και της μοίρας. Στάθηκαν στο πλευρό μας και σ' ένιωθα στήριγμα σε πολλά προβλήματα. Σ' ευχαριστώ.

Το Μεγάλο ευχαριστώ σίγουρα το νιώθεις εκεί που είσαι από τον Αιμίλιο. Αιώνια η μνήμη σου.

Θερμά συλλυπούμεθα όλους τους δικούς σου. Οικογένεια

Ερμόνης Αιμιλίου Γραμματικάκη

Αποχαιρετισμός στο Δάσκαλό μου
ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΚΑΚΕΠΗ

Σεβαστέ μου Δάσκαλε

Λόγοι, ανώτεροι της θέλησής μου, δεν μου επέτρεψαν να παρευρεθώ στο «ξόδι» σου και να σ' αποχαιρετήσω. Είναι μεγάλος ο πόνος μου γι' αυτό και γίνεται ακόμη μεγαλύτερος γιατί δε βρέθηκε, όπως πληροφορήθηκα, κα άλλος να σ' αποχαιρετήσει. Γιατί, άραγε;

Αλλά τι ανάγκη έχεις εσύ από λόγια, από επικήδειους! Μιλούν και θα μιλούν τα έργα σου και η προσφορά σου στην κοινωνία μέσα στην οποία έζησες και ποικιλότροπα υπηρέτησες και ευεργέτησες.

Όλοι σχεδόν οι σημερινοί κάτοικοι του Καμινάκιου και μεγάλο μέρος των κατοίκων του Αγίου Γεωργίου, μιλούν και θα μιλούν για σένα. Γιατί υπήρξες δάσκαλός τους, γιατί τους έμαθες να γράφουν, να διαβάζουν, να σκέπτονται. Γιατί τους έκαμες ανθρώπους. Γιατί τους διαμόρφωσες το χαρακτήρα, την ψυχή, το πνεύμα. Γιατί τους ευεργέτησες ποικιλότροπα. Γιατί ήσουν ο δάσκαλός τους και δεν υπάρχει υψηλότερος τίτλος τιμής, απ' αυτόν του Δασκάλου.

Αναπαύσου και κοιμήσου ήσυχά και ήρεμα, σεβαστέ μου δάσκαλε, τον αιώνιο ύπνο του δικαίου, όντας βέβαιος ότι έπραξες το χρέος σου, ότι έπραξες το καθήκον σου στο ακέραιο.

Γαλούχισες και μόρφωσες γενιές και γενιές. Εικοσιπέντε (25) ολόκληρα χρόνια υπηρέτησες στο χωριό μου, το Καμινάκι. Ήταν το δεύτερο αγαπημένο σου χωριό. Υπήρξα επί έξη (6) χρόνια μαθητής σου. Ακολούθησα το λειτούργημα σου. Και γνωρίζω, όπως γνωρίζουν και τόσοι άλλοι, την παντοειδή προσφορά σου, σαν δασκάλου και σαν ανθρώπου. Και ευγνωμονώ την τύχη μου που είχα εσένα δάσκαλο και οδηγό μου. Αυτή η ευγνωμοσύνη που πλημμυρίζει την ψυχή, το νου και την καρδιά μου, είναι ο καλύτερος επικήδειος, στην ιερή μορφή σου, σεβαστέ και αγαπημένο μου δάσκαλε.

Ας είναι ελαφρύ το κόμα που σε σκέπασε.

Αιώνια σου η μνήμη.

Γεώργιος Παπαμανωλάκης
Δάσκαλος-Δ/ντής Δημοτικού
Σχολείου Τζερμιάδων

Η στήλη του ταμιά

Χαλαμπαλάκη Δανάη	3.000	Σπύρου Δήμητρα	5.000
Δανασής Δημήτριος	10.000	Γραμματικάκη Ερμόνη	5.000
Καζάνης Γεώργιος	5.000	Θεοδωράκης Εμμαν.	10.000
Σφακιανάκης Ιπποκράτης	10.000	Μόκας Βασίλειος	10.000
Παπα Ιωάννης Φαρσάρης	10.000	Χαραμπαλάκης Δημήτριος	10.000
Κοντογιάννης Γεώργιος	10.000	Ανδριάννης Γεώργιος	10.000
Σπανάκης Κων/νος	10.000	Πατεράκη Βαβίλη θάλλεια	5.000
Κουμαρτζής Ιωάννης	5.000	Σπανάκης Μιχαήλ	5.000
Σκουληκάρης Γεώργιος	5.000	Μαρκόπουλος Μιχ.	5.000
Πατεράκης Ιωάννης	5.000	Μαρκόπουλος Κων.	5.000
Χαραμπαλάκης Αριστείδης	20.000	Μαρκόπουλος Εμμαν.	5.000

Ενα ακόμη βιβλίο για την Κρήτη

Το βιβλίο του στρατηγού-συγγραφέα Κώστα Ε. Παδουβά με τίτλο «Κρήτη 1897-1913, Πολεμικές Ενοπλίες Δυνάμεις, Κατοχή - Αστυνομία - Ενωση με την Ελλάδα» κυκλοφόρησε πρόσφατα προηγοιζόμενο από τον ακαδημαϊκό, ιστορικό, γλωσσολόγο, καθηγητή του Πανεπιστημίου Μανούσο Μανούσκα.

Ο συγγραφέας τονίζει τους σκοπούς της έκδοσης του βιβλίου:

«Επιχειρείται να ενδυναμωθεί το πολυπόθητο και διορατικό πνεύμα, που αποτελεί το ερέθισμα και την τροφό γαλουχίας και ανάπτυξης των διαχρονικών, πνευματικών και σωματικών δυνάμεων, προς ανακάλυψη ρεαλιστικότερης συμπεριφοράς στα πολυμερή και πολυμέτρη σύγχρονα εθνικά μας θέματα (Κυπριακό κ.ά.).»

Το βιβλίο είναι κατάσπαρτο από 114 έγχρωμες και μη εικόνες, φωτογραφίες, χάρτες, σχεδιαγράμματα της εποχής που δημοσιεύονται από δυσεύρετες πηγές, πολλές για πρώτη φορά, και συντελούν στην καθαίσθητη εμφάνιση του βιβλίου. Δημοσιεύονται επίσης, σε ειδικό παράρτημα, αυτούσια σπάνια έγγραφα της εποχής, πολύ χρήσιμο αλφαριθμητικό ευρετήριο τοπωνυμίων και κυρίων ονομάτων και οι πηγές προέλευσης με παραπομπές κατά το σύστημα «τανάπαλιν» (από και προς τη σχετική σελίδα του βιβλίου).

ΠΟΙΗΣΗ

Το χελιδονάκι

Τα χελιδόνια φύγανε από πολύ καιρό,
πριν φθάσει η βαρυνχειμωνιά το κρύο τσουνχερό.
Ενα μονάχα έμεινε, αν και δεν είχε σπίτι,
γιατί φίλια έπιασε, μ' ένα μικρό σπουργίτι.
Δεν ήξερε το άμμορο, πως το σκληρό σπουργίτι,
στο κρύο αντέχει και φαί, στην κοπριά το βρίσκει.
Το σπουργίτακι φρόνιμα, μια συμβουλή του δίνει,
«Φύγε, πριν έρθει ο βοριάς και του ανέμου η δίνη!»
«Γιατί το σωματάκι σου είναι σαν την δαντέλλα
που την παίρνει ο άνεμος την κάνει ταραντέλλα.
Μα εκείνο δεν την άκουσε κι ένα πρωτ' θλιμμένο
πάνω στο χώμα βρέθηκε, νεκρό και παγωμένο!...»

Π. Παπαδάκη

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΧΑΡΑΛΑΜΠΑΚΗΣ

ΚΤΗΝΙΑΤΡΕΙΟΝ

Κτηνιατρικά Φάρμακα

ΛΕΩΦ. ΙΚΑΡΟΥ 7

ΑΛΙΚΑΡΝΑΣΣΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ

Τηλ. Ιατρείου: 081-224611 - 094/886086

ΙΩΑΝΝΗΣ Ζ. ΤΣΑΜΑΝΔΟΥΡΑΣ

και υιοί

ΓΕΝΙΚΟΝ ΕΜΠΟΡΙΟΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΑΙ ΕΞΑΓΩΓΑΙ

Εδρα Τζερμιάδων Λασιθίου Τηλ. 22005

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
"ΣΠΑΘΙ"

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΖΕΡΜΙΑΔΙΑΝΩΝ "Ο ΚΡΟΝΟΣ"

ΓΡΑΦΕΙΑ: Γραβιάς 122 Αργυρούπολη Τηλ. 9934829

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΕΜΜ. ΣΠΑΝΑΚΗΣ

Γραβιάς 122, Αργυρούπολη Τηλ. 9934829 FAX 9932950

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ: Ν. Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ε. Γιάνναρη 5 11853, Κ. Πετράλωνα Αθήνα

Τηλ. 3468268 - Fax: 3467155

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗΣ

ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΓΕΩΡΓΑΡΑΚΗΣ

ΤΖΕΡΜΙΑΔΩ ΛΑΣΙΘΙΟΥ

Ποιότητα Αρίστη - Πάντα Φρέσκα

Το Οροπέδιο Λασιθίου, τόπος που κατοικήθηκε από την νεολιθική εποχή πριν από 5.000 χρόνια, όπως μαρτυρούν τα ανασκαφικά ευρήματα (1), υπήρξε στις παραγόμενες περιόδους ξενικής κατοχής της Κρήτης, τόπος συγκέντρωσης των κυνηγημένων πατριωτών και κέντρο επαναστατικών δραστηριοτήτων. Για τον λόγο αυτό οι κατακτητές λάβαιναν σκληρά μέτρα σε βάρος του τόπου, που την εποχή της Ενετοκρατίας έφθασαν μέχρι και την ερήμωση.

Πράγματι με διαταγή των Ενετικών Αρχών κατοχής οι κάτοικοι του Οροπεδίου διώχθηκαν με τη βία από τα σπίτια τους, τα οποία στη συνέχεια καταδαφίστηκαν, ξεριζώθηκαν ή κόπηκαν όλα τα καρποφόρα δένδρα, απαγορεύθηκε η καλλιέργεια και η βοσκή ζώων σε όλη την περιοχή, με άλλα λόγια επιβλήθηκε ερήμωση του τόπου (1263-1264) που κράτησε διακόσια ολόκληρα χρόνια, έως το 1463.

Η ερήμωση αυτή του Λασιθίου είναι ο λόγος για τον οποίο δεν συναντούμε στο Οροπέδιο κανένα βυζαντινό στοιχείο, ούτε μνημείο, ούτε τοπωνύμιο, ούτε όνομα χωριού. Όλα τα σημερινά χωριά είναι κτίσματα μεταγενέστερα από τον εποικισμό που έγινε τον 15ο αιώνα (2).

Συνεχίζοντας την παρουσίαση των εκκλησιών του Λασιθίου και ακολουθώντας την χρονολογική σειρά με την οποία αναφέρονται σε κείμενα της εποχής, εφ' όσον δεν υπάρχει άλλο στοιχείο χρονολόγησής τους, θα ασχοληθούμε στο παρόν σημείωμα με την εκκλησία των Αγίων Κυρίλλου και Αθανασίου Ψυχρού, δεύτερη στη σειρά αρχαιότητα μαρτυρημένη εκκλησία του Οροπεδίου.

Ιδέση περιγραφής

Η εκκλησία των Αγίων Κυρίλλου και Αθανασίου Ψυχρού βρίσκεται δυτικά και σε απόσταση 300 μέτρων περίπου από την παρυφή του οικισμού, σε μια μικρή κοιλάδα που σχηματίζει το ύψωμα Τούμπα - Μούτσουνας της Οροσειράς της Δίκτης (υψομ. 1538), στο οποίο βρίσκεται το περίφημο Δικταίον Άντρον, λίγο πιο κάτω από μια πηγή, γνωστή σαν πηγή «Αγίου Κυρίλλου».

Είναι ένας μονόχωρος, καμαροσκεπής, μικρός ναός εξωτερικών διαστάσεων 6,70Χ3,55. Η καμάρα της οροφής είναι ελαφρώς οξυκόρη και φέρει δύο τόξα πλάτους 25 εκατ. που στηρίζονται σε γεισιπόδες που βρίσκονται σε ύψος 1,40 μ. από το δάπεδο.

Η θύρα εισόδου βρίσκεται στην νοτία πλευρά του ναού μεταξύ του δυτικού τοίχου και του πρώτου τόξου, έχει διαστάσεις 1,64Χ0,80 μ., φέρει υπέρθυρο πάνω από το οποίο αναπτύσσεται οξυκόρη ανακουφιστικό τόξο.

Το άνοιγμα της θύρας εισχωρεί πλάγια στον τοίχο, σχηματίζοντας σε προβολή τραπέζιο, με την μικρή πλευρά προς τα έξω μήκους 0,80 μ. και την μεγάλη προς τα μέσα μήκους 1,08 μ.

Η εξωτερική πλευρά της θύρας έχει ανάγλυφο διάκοσμο που αποτελείται από ένα περιφερειακό κορδόνι διαμ. 7 εκατ. που δημιουργείται στην ακμή των παραστάτων της θύρας και του ανακουφιστικού τόξου σαν είδος κιονίσκου και από ορθογώνιες οδοντώσεις 3 εκατ. που σχηματίζονται μετά την σκοτία του κορδονιού.

Το υπέρθυρο διαστ. 0,72Χ0,21 μ. όπως είναι τοποθετημένο δίδει την εντύπωση του ενθέτου, φέρει δε στην εμπροσθία του πλευρά χαράγματα τα οποία, παρά την αλλοίωση που έχουν υποστεί από τα στρώματα ασβέστη, θυμίζουν έντονα σύμβολα μινωικής γραφής.

Ο Gerola (3) στη μνημειώδες έργο του για τα ενετικά μνημεία της Κρήτης αναφέρει σαν χαρακτηριστικό στοιχείο της εξωτερικής διακόσμησης των εκκλησιών της Κρήτης της ενετικής περιόδου, την ύπαρξη αψίδων ή συνεστραμμένων κιονίσκων, σκαλισμένων επισυλίων, γωνιοκορφών, διακοσμητικών μοτίβων φύλλων, αψίδων, οδοντώσεων κ.λπ., μεταξύ δε των καλλίτερων και πιο χαρακτηριστικών σχετικών παραδειγμάτων περιλαμβάνει και την εκκλησία του Αγίου Κυρίλλου Ψυχρού.

Η θύρα εισόδου και το αγιοθύριδο είναι τα μόνα ανοίγματα της εκκλησίας αυτής. Ο ναός είναι κτισμένος με πέτρες της περιοχής και άφθονο ασβεστοκονίασμα. Εδώ κι εκεί συναντούμε ενσωματωμένα στους τοίχους βήσσοι από πηλινες πλάκες για τις οποίες θα κάνουμε λίγο παρακάτω.

Η στέγη είναι δρύινη, παλαιότερα ήτο καλυμμένη με αργιλόχωμα αδιαπέραστο στην βροχή (δωματοχώμα), που αντικαταστάθηκε το 1931 από τσιμεντένια πλάκα.

Το τέμπλο είναι απλό, ξύλινο, με ελαφρά γλυπτική διακόσμηση, στέφεται δε από ένα ιστορημένο σταυρό. Ζωγραφισμένα είναι επίσης και

τα δύο θωράκια με εικόνες εξαπερυγών Χερουβείμ. Λόγω των μικρών διαστάσεων της εκκλησίας υπάρχουν δυο μόνο θέσεις εικόνων στο τέμπλο, εκατέρωθεν της Ωραίας Πύλης.

Στα δεξιά είναι τοποθετημένη η εικόνα των Αγίων Κυρίλλου και Αθανασίου, στην οποία οι άγιοι εμφανίζονται ολόσωμοι, με αρχιερατική στολή.

Στα αριστερά βρίσκεται η εικόνα της Παναγίας που εικονίζεται ένθρονη - βασίλισσα, κρατώντας καθισμένο στο αριστερό γόνατό της τον Χριστό σε μικρή ηλικία. Ο Χριστός εμφανίζεται ντυμένος με στολή αρχιερέως φορώντας μίτρα στο κεφάλι και κρατώντας σκήπτρο στο δεξί χέρι.

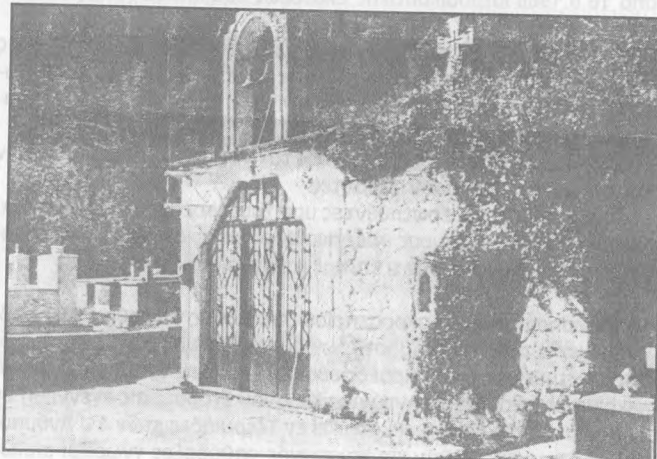
Και οι δύο εικόνες του τέμπλου είναι της ίδιας τεχνολογίας και φέρουν την ίδια επιγραφή. «Χειρ. Ι. Κρανιωτάκη 1873». Εκτός από τις δύο εικόνες του τέμπλου υπάρχει και μια τρίτη των επωνύμων Αγίων, τοποθετημένη σε προσκυνητάρι στο υπόστεγο έξω από την εκκλησία. Η εικόνα αυτή φέρει την επιγραφή «... Αφείρωμα Θεοφ. Ταμιωλάκη, Αγιογραφικός οίκος Ευθυμ...».

Ο περίβολος της εκκλησίας χρησιμοποιήθηκε παλαιότερα σαν χώρος ταφής,

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΟΥ ΟΡΟΠΕΔΙΟΥ ΛΑΣΙΘΙΟΥ

Του Ι. Μ. ΚΑΡΑΒΑΛΑΚΗ

Η εκκλησία των Αγίων Κυρίλλου και Αθανασίου στο Ψυχρό

Η ανατολική όψη· διακρίνεται το υπόστεγο που κατασκευάστηκε το 1951.

όπως μαρτυρούν οι παλαιοί τάφοι που βρέθηκαν εκεί, χρησιμοποιείται δε και σήμερα, συνεχώς από το 1925 σαν νεκροταφείο του Ψυχρού. Στον περίβολο αυτό υπήρχε μια τεράστια καρυδιά, ένα από τα μεγαλύτερα δένδρα της περιοχής που κόπηκε στις αρχές τις δεκαετίας του '50.

II Ιστορία

Πότε ακριβώς κτίστηκε η εκκλησία δεν είναι γνωστό. Πρώτη μνεία για την ύπαρξή της κάνει ο Φλωρεντινός κληρικός Cristoforo Buondelmonti (4) που επισκέφθηκε το Λασιθί την άνοιξη του 1415.

Ο περιηγητής αυτός αφού έκαμε τον περιήλουν της Κρήτης, διέτρεξε στην συνέχεια το εσωτερικό του νησιού. Ξεκινώντας από το ανατολικό άκρο, το σημερινό ακρωτήριο Σίδηρο (Αρχαίο Σαμύνιο) διέσχισε την επαρχία Στείας, έφθασε στους Μεσελλήρους (Αρχαία Ωλεός) μέσω δε Πρίνας και Καθαρού (Όες όπως λεγόταν την εποχή εκείνη) έφθασε στο Οροπέδιο Λασιθίου, τέλη Απριλίου του 1445.

Πριν προχωρήσουμε όμως, ας ρίξουμε μια ματιά για να δούμε σε ποια κατάσταση βρισκόταν το Λασιθί την εποχή που το επισκέφθηκε ο Buondelmonti.

Όπως προαναφέραμε τέλη του 13ου αιώνα οι Ενετοί διέταξαν την ερήμωση του Οροπεδίου για να πάψει ο τόπος να είναι επαναστατικό κέντρο και να αποτελεί αληθινό «αγκάθι στην καρδιά της Βενετίας». Φαίνεται όμως ότι το Λασιθί εξακολουθούσε να είναι βάση και ορμητήριο των κρητών επαναστατών, γεγονός που ανάγκασε τους Ενετούς να ανανεώσουν την απόφαση της ερημώσεως το 1343 μετά την επανάσταση του Λέοντος Καλήρη - Ψαρομηλιγκών και το 1364 μετά την επανάσταση του Αγίου Τίτου.

Πενήντα χρόνια μετά την τελευταία αυτή απόφαση, που ήτο και η πιο αυστηρή έφθασε στο Λασιθί ο Buondelmonti. Ας δούμε λοιπόν τι αναφέρει σχετικά στο βιβλίο του «Περιγραφή της νήσου Κρήτης», ο Τοσκάνος μοναχός: «... Τελικά φθάνουμε στο όρος Δίκτη που είναι πολύ ψηλό και οι πηγαίες του είναι σχεδόν όλες τις εποχές σκεπασμένες από χιόνια. Ακολουθώντας δυσκοιλοδιάβατα μονοπάτια δίπλα σε βάραιρα, βλέπουμε στο έδαφος ένα πολύ φαρδύ άνοιγμα όπου συγκεντρώνονται τα νερά αυτών των βουνών. Είναι αυτή η πεδιάδα η τόσο εύφορη και ονομαζόμενη Λασιθί, την οποία από φόβο των χωρικών, οι άρχοντες δεν επιτρέπουν να σπαρεί. Κοπάδια από βοο-

ειδή, κατσίκες και πρόβατα αναρίθμητα, ζουν ευχάριστα στα χωρὶς βράχους λειβάδια. Μετά την βοσκή δεν αναζητούν παρά το νερό και έχουν παράμερα προς βορρά, μια έκταση στάσιμου νερού πολύ καθαρού, χωρίς ψάρια.

Στην νοτική πλευρά βλέπει κανείς την μικρή εκκλησία του Αγίου Κυρίλλου με μια πηγή δροσερού νερού πολύ κοντά. Όταν θελήσει κανείς να εγκαταλείψει αυτήν την πεδιάδα, υπάρχουν δύο κύριοι δρόμοι, αλλά είναι τόσο δυσκοιλοδιάβατοι και τόσο επικίνδυνοι, ώστε μόλις και θα το ήλμοσε κάποιος να διακινδυνεύσει πέρασμα, εάν υπήρχε έστω και ένας φρουρός εκεί.

Για το λόγο αυτό, ενώ περνούσαμε από αυτούς τους σκοτεινούς και πετρώδεις δρόμους πολλές φορές αναπείσθηκα την ψυχή μου στον Παυτοδύναμο. Ο ένας απ' αυτούς (τους δρόμους) οδηγεί προς τα δυτικά και ο άλλος προς νότον. Αυτός ο τελευταίος καταλήγει σε ένα χωριό πιο μεγάλο από τα άλλα, ονομαζόμενο Εμπαρος, και όπου δεν κατοικούν παρά κακοποιοί και εξόριστοι.

Έχουν τέτοια δύναμη ώστε κανείς δεν το ήμά να μπει στο χωριό χωρίς την συγκατάθεσή τους.

Εγκαταλείπουμε όλοι το χωριό και παρακάμπουμε την πεδιάδα του Λασιθίου ακολουθώντας την ριζοβουνιά των πετρωδών και θαμνοσκεπών βουνών μέχρι που φθάσαμε στην μικρή εκκλησία της Παναγίας της επιγεγομένης Καρδιώτισσας και η οποία αρκετές φορές παρουσιάσθηκε στους θνητούς με τα θαύματά της. Εκεί κοντά όταν βρέχει χύνονται με πίεση τα νερά που έρχονται από το Λασιθί με υπόγειες διαβάσεις.

Συγκεντρώνονται σε μια μεγάλη κοιλάδα που βρίσκεται στην πηλιά των ψηλών βουνών, και χύνονται με μεγάλο θόρυβο στην θάλασσα...» (4).

Από τις πληροφορίες που μας δίδει ο περιηγητής μπορούμε, εκτός των άλλων, να συμπεράνουμε ότι οι αυστηρές απαγορεύσεις του διατάγματος ερημώσεως του 1364 είχαν γίνει τώρα πιο ελαστικές. Ασφαλώς είχε επιτρα-

πεί η διαμονή στο Λασιθί μερικών βοσκών και καλογέρων, και έτσι εξηγείται η παρουσία τόσοι ζώων στον κάμπο και η δυνατότητα φιλοξενίας του επισκόπου στο μοναστήρι του Αγίου Κυρίλλου.

Επίσης η μνεία της εκκλησίας βοηθά στην χρονολόγησή της. Η αρχιτεκτονική του ναού δείχνει, χωρίς αμφιβολία, πως πρόκειται για κτίσμα της - ενετικής περιόδου δηλ. μεταγενέστερο του 1211, έτους κατάληψης του Λασιθίου - από τους Ενετούς, προγενέστερο όμως του 1415, έτους επισκέψεως του Buondelmonti στο Λασιθί. Αρα η Εκκλησία του Αγίου Κυρίλλου είναι κτίσμα του 13ου ή 14ου αιώνα.

Ποια ήτο η τύχη του μοναστηριού εκείνου τα επόμενα χρόνια δεν είναι γνωστό. Στην απογραφή του Καστροφύλακα το 1584 (2) αναφέρεται το Μετόχι Αγίου Κυρίλλου, που δεν είναι άλλο από το μοναστήρι του Buondelmonti, όμως χωρίς να σημειώνεται αριθμός κατοίκων.

Σαράντα έξι χρόνια αργότερα, στην έκθεση που υπέβαλε ο Basilicata (2) για το Λασιθί αναφέρεται το Μετόχι Αγίου Κυρίλλου με την ένδειξη «εκκλησία», χωρίς αριθμό σπιτιών.

Σύμφωνα με την τοπική παράδοση οι εικόνες και το τέμπλο της εκκλησίας καταστράφηκαν κατά την Επανάσταση του 1866, όταν στις 21.5.1867 οι Τούρκοι εισέβαλαν στο Λασιθί, αλλά ο ίδιος ο ναός δεν έπαθε καμία ζημιά.

Το έτος 1951 κατασκευάστηκε ένα υπόστεγο διαστάσεων 11,70Χ7,10Χ3,40 συνεχόμενο στη δυτική και νοτία πλευρά της εκκλησίας για να προστατεύονται οι προσκυνητές από την κακοκαιρία. (Η εκκλησία γιορτάζει στις 17 Ιανουαρίου). Πριν από μερικά χρόνια, το 1975, αυθαίρετα γκρεμίστηκε ολόκληρος σχεδόν ο δυτικός τοίχος για να επικοινωνεί καλύτερα η εκκλησία με τον χώρο του υποστέγου (1) και στρώθηκε το δάπεδο με μάρμαρο πρόσφατα δε έγινε ηλεκτρική εγκατάσταση στον ναό.

Όλες αυτές οι πρόσφατες επεμβάσεις έχουν αλλοιώσει σε σημαντικό βαθμό την μορφή του μνημείου το οποίο εν τούτοις σεβάστηκαν οι αιώνες.

Το έτος 1976 ανέκυψε μια διαφορά μεταξύ Ενορίας και Κοινότητας σχετικά με την διαχείριση του νεκροταφείου. Η λύση που δόθηκε ήτο πραγματικά πρωτότυπη. Με ειδικό προεδρικό διάταγμα (709/76) ο ναός του νεκροταφείου του Ψυχρού ονομάστηκε ενοριακός και έτσι έπαψε η διαφορά!

III Αρχαιολογία

Η περιοχή του Αγίου Κυρίλλου, σύμφωνα με ορισμένες ενδείξεις, ασφαλώς θα κατοικήθηκε από τους αρχαιολογικούς χρόνους.

Σε όλη την περιοχή και στο κοντινό «Κεφάλι του Μύλου» βρίσκονται όστρακα διαφόρων περιόδων. Σε κτήμα που εφάπτεται του περιβόλου της εκκλησίας αποκαλύφθηκε τυχαία, κατά την διάρκεια γεωργικών εργασιών, τμήμα υδαταγωγού ρωμαϊκής περιόδου.

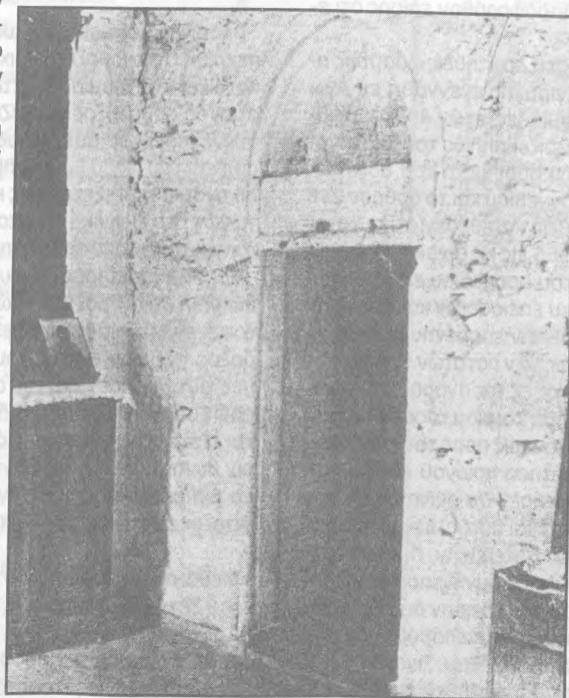
Ο αγωγός αυτός είχε κατεύθυνση από την πηγή προς την περιοχή της εκκλησίας και ήτο σκεπασμένος με πηλινες τετράγωνες πλάκες όμοιες με τα κομμάτια που βρίσκονται εντοιχισμένα στον ναό. Το γεγονός αναφέρθηκε τότε (περίοδος της κατοχής) στην αρχαιολογική υπηρεσία η οποία διέταξε την διακοπή των εργασιών και την κάλυψη του ευρήματος.

Παλαιά ευρήματα στην πηλιά δυτικά από το «Κεφάλι του Μύλου» μαρτυρούν την αρχαιολογική αξία του χώρου.

Η γειτνίαση της περιοχής με το γνωστό Δικταίο Άντρο που υπήρξε τόπος φιλανθρωπίας από τους αρχαιολογικούς χρόνους και η ύπαρξη της υπερκείμενης πηγής με άφθονο νερό όλο το έτος, είναι που ευνοούν υποθέσεις την ύπαρξη αρχαίου οικισμού.

Βιβλιογραφία

1. H.W. and J.D.S. Pendlebury and M.B. Money - Courts. Excavation in the Plain of Lassithi. The cave of Trapeza. The annual of Brit. Sc. at Athens No XXXVI. Session 1935-1936 pag. 23.
2. Σπανάκης Στέργιος. Συμβολή στην ιστορία του Λασιθίου κατά την Βενετοκρατία. Εκδ. Εταιρ. Κρητ. Ιστορ. Μελετών Ηράκλειο 1957.
3. Giuseppe Gerola. Monumenti Veneti nell Isola di Creta 4 Vol. Venezia 1905-1932. Tom II pag. 281.
4. Cristoforo Buondelunti. Descriptio Insule Crete et Ilber Insularum Cap. XI: Creta. Edition critique par Marie - Anne Spitael. Εκδόσεις Συλλόγου Πολιτιστ. Αναπλ. Ηράκλειου. Επιμελητής Εκδόσεων Στερ. Σπανάκης Ηράκλειο 1981 σελ. 169-171, 273-276.

Θύρα εισόδου.

Το «ΣΠΑΘΙ» δημοσιεύει επιστολήν του Δικηγόρου Κων/νου Ν. Σπανάκη και ένα έγγραφον «ντοκουμέντο» μιαν δικαστικήν απόφασιν αποδεικτικήν των επικών α- γώνων των αγροτών της επαρχίας μας, οι οποίοι ενωμένοι τον Αύγουστον του 1966 επέτυχαν καθοδηγούμενοι και ποδηγετούμενοι από άνδρας ικανούς και σο- βαρούς, όλους τους αντικειμενικούς των σκοπούς, δηλαδή την ανατίμηση των προϊόντων, την ίδρυσιν του συνδέσμου Δήμων και Κοινοτήτων και την ίδρυσιν της ενώσεως γεωργικών συνεταιρισμών Λασιθίου.

Αγιος Νικόλαος 17 Ιανουαρίου 1999

Αγαπητό «Σπαθί»,

Σου στέλνω ένα αντίγραφο της υπ' αριθμ. 314/22 Ιουνίου 1967 α- ποφάσεως του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου Λασιθίου. Θα ήθελα να τη δημοσιεύσεις, για να αποδοθεί ένας ελάχιστος φόρος τιμής σε ό- λους εκείνους που πρωτοστάτησαν στις «ηρωικές», ως μου επιτραπεί η έκφραση, μέρες του Δεκαπενταύγουστου του έτους 1966.

Πάρα πολλοί από αυτούς έχουν πεθάνει (ας είναι η παρούσα μου έ- να μνημόσυνο τους). Ήταν η χρονιά εκείνη που για πρώτη, ίσως και μοναδική, φορά, όλοι οι Λασιθιώτες, από όλα τα χωριά, μια γροιά, α- πεφάσισαν να υπερασπισθούν τα παραγόμενα με κόπους προϊόντα τους και κυρίως την πατάτα, που η τιμή της είχε καταρρακωθεί στο ε- ξευτελιστικό ποσό των 1,20 έως 1,30 δραχμές ανά κιλό με τάσεις πε- ραιτέρω πτώσεως. Πρωτοπόρος στην κίνηση αυτή ήταν ο Γεωργικός Πιστωτικός Συνεταιρισμός Τζερμιάδων. Αυτό φαίνεται και από την πα- ραπάνω απόφαση σύμφωνα με την οποία, οι κατηγορούμενοι, στη συντριπτική τους πλειοψηφία (27 από το σύνολο των 29) ήταν μέλη του Συν/σμού Τζερμιάδων. Αυτοί έβαλαν τον «μπέτη» τους και εμπό- δισαν βίαια την εμπορία και αποστολή, κυρίως στο Ηράκλειο, των πά- σης φύσεως προϊόντων του Οροπεδίου και κυρίως της πατάτας, εκτε- λώντας την πανλασιθιώτικη απόφαση. Αυτοί φύλαξαν το δρόμο στον Πινாகιανό, από τον οποίο και γινόταν κυρίως η τροφοδοσία του Ηρα- κλείου. (Τη φύλαξη του δρόμου προς Αγιο Νικόλαο την είχαν αναλάβει οι Μεσαλασιθιώτες και ενθυμούμαι, με πολλή συγκίνηση, την αυ- τοθυσία μέχρι τραυματισμού του, του Ιπποκράτη Κουμαρτζή, στην προσπάθειά του να παρεμποδίσει ένα φορτηγό με πατάτες προς Αγιο Νικόλαο). Τον συντονισμό της πανλασιθιώτικης αυτής αγωνιστικής κι- νητοποίησης τον είχε επιφορτισθεί Τριμελής Επιτροπή που απεστελεί- το από τον αείμνηστο Ιωάννη Ν. Πλατάκη γιατρό, τον Γεώργιο Εμμ. Κονογιάννη, δικηγόρο τότε και τώρα συμβολαιογράφο Νεαπόλεως και τον υποναυαγό Ν. Αποδόνη. Η απόφαση που σου στέλνω αναφέρεται σε ήγνα μόνον από τα γεγονότα της 14 και 15 Αυγούστου 1966. Η φύλα- ξη όμως των δρόμων στον Πινாகιανό και στα Σελιά διήρκεσε τουλάχισ- στον 20 μέρες και όλο αυτό το διάστημα δεν «πέρασε» ουδέ κιλό πα- τάτας έξω από το Οροπέδιο από τους δρόμους αυτούς. Αποτέλεσμα ήταν ότι μόνον να συγκρατηθεί η τιμή της πατάτας αλλιώς να ανατιμη- θεί, εξ αιτίας της έλλειψης, σε 3 δραχμές το κιλό, που ήταν ικανοποι- ητική. Αλλιώς το σημαντικότερο γεγονός, που καταγράφεται, είναι η μεγαλειώδης συγκέντρωση των Λασιθιωτών το απόγευμα της 15.8.1966 στην Κρουσταλλήνια. Σε ένα πλήθος (άνω των 3.000 ατό- μων), που παραβήσαν από ενθουσιασμό, μιλήσαμε και οι τρεις της Επιτροπής με θέμα την ίδρυσιν Συνδέσμου Κοινοτήτων, πράγμα που επετεύχθη πολύ αργότερα και την ίδρυσιν Ενώσεως Συν/σμών Επαρχίας Λασιθίου, πράγμα που επετεύχθη άμεσα (1967) και όλοι οι Συν/σμοί του Οροπεδίου (πλην ενός) απεσπάρσθησαν από την Ένωση Συν/σμών Μπ/ήλων και ίδρυσαν την Ένωση Συν/σμών Επαρχίας Λα- σιθίου, με πρώτο Πρόεδρο τον Δ.Σ. τον ενδοσιώδη γιατρό Ιω. Πλα- τάκη και πρώτο Δ/ντή τον σημερινό Δήμαρχο Οροπεδίου Λασιθίου Ιω. Σφακιανό. Τώρα λοιπόν, που οδήγησε το Οροπέδιο έγινε ένας Δή-μος, οι Λασιθιώτες θα πρέπει να αγαλλιάσουν το Δήμο αυτό και να φροντίσουν για την εδραίωση και την προκοπή του. Καθότι την διάρ- κεια του θέρους, αλλιώς κυρίως κατά την προεκλογική περίοδο, παρέ- στημεν μάρτυρες, δυστυχώς, «αλληλοφωγώματος» των Λασιθιωτών μεταξύ τους και υπήρξαν τέσσερις!!! υποψήφιοι συνδυασμοί, ενώ βε- βαιώς θα έπρεπε, αν επικρατούσε το «πνεύμα του 1966» να υπάρξει έ- νας και μοναδικός συνδυασμός και όλοι μαζί οι Λασιθιώτες να στηρί- ζουν το συνδυασμό αυτό. Αυτό δεν έγινε. Είναι όμως καιρός, έστω και κατόπιν εορτής, να συσπειρωθούμε όλοι οι Λασιθιώτες και να στηρί- ζουν το νέο Δήμο. Δεν πρέπει να ηθισμονούμε ότι το Οροπέδιο έχει το μοναδικό προσόν, ότι από όποια βουνοκορφή του και να κοιτάξεις, να το βλέπεις ολόκληρο. Τον κάμπο του με τις λίνιες και το πράσινο του, με τον Αγιο Ιωάννη στο κέντρο του κύκλου και για μας τους παλαιό- τερους με τις χιλιάδες, σαν μαργαρίτες, ανεμόμυλους του. Τα βουνά του, που σαν Ηρακλείς, το προστατεύουν γύρω - γύρω. Όλα αυτά, αλ- λή και πολλή άλλα, σημαντικότερα, μας ενώνουν, ενώ αυτά που μας χωρίζουν είναι ελάχιστα, έως ανύπαρκτα. Μη ξεχνάμε επίσης ότι η α- πόσταση από οποιοδήποτε χωριό σε άλλο δεν υπερβαίνει τα δέκα λε- πτά διαδρομής.

Ευχαριστώ για τη φιλοξενία
ΚΩΝ/ΝΟΣ Ν. ΣΠΑΝΑΚΗΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

Αριθ. 314

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΙΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΤΩΝ ΕΝ ΛΑΣΙΘΙΩ
ΠΛΗΜ/ΔΙΚΩΝ
Συνεδρίασις της 22ας Ιουνίου 1967

Δικασταί κ.λ.π.

Λάζαρος Μεδίστακος, αρχαιότερος Πλημ/κής, Προεδρεύων (κωλυο- μένου νομίμως του Προέδρου), Αριστείδης Βασιλείου και Αναστάσιος Καραγεώργης, Πλημμελειοδίκαι. Νικόλαος Ποσάντζης, Εισαγγελεύς. Δημήτριος Βασιλάκης, Δικ. Υπογραμματούς Α'.

Κατηγορούμενοι: 1) Νικόλαος Εμμ. και Καθ. Τσαμάνδουρας, 2) Νικό- λαος Εμμ. Παναγιωτάκης, Ιερέυς, 3) Γεώργιος Δημ. Σιγανός, 4) Βασίλει- ος Εμμ. Πλατάκης, 5) Χαράλαμπος Δημ. Χαλκιαδάκης, 6) Σωκράτης Ιωάν. Χαλκιαδάκης, 7) Εμμανουήλ Νικ. Παπαντωνάκης, 8) Κων/νος Εμ. Ρο- γδάκης, 9) Δημήτρης Εμ. Σιγανός, 10) Εμμανουήλ Χαρ. Σιγανός, 11) Αντώνιος Γ. Τζανακάκης, 12) Χαράλαμπος Ι. Τζερμιός, 13) Ιωάννης Ηλ. Μπαμειδάκης, 14) Νικόλαος Γ. Χαλκιαδάκης, 15) Ιωάννης Γ. Τσικαλάς, 16) Ιωάννης Γ. Πλατάκης, 17) Γεώργιος Ι. Τσαμάνδουρας, 18) Νικόλαος Εμ. και Μαρίας Τσαμάνδουρας, 19) Κων/νος Εμ. Κυπριωτάκης, 20) Αρι- στοτέλης Εμ. Χαλκιαδάκης, 21) Νικόλαος Κων/νου Διαληνός, 22) Ιω- άννης Εμ. Βασιλάκης, 23) Μιχαήλ Ζαχ. Βασιλάκης, 24) Ευάγγελος Ζαχ. Βερίγος, 25) Ιωάννης Ζαχ. Βερίγος, 26) Γεώργιος Ιωάν. Κοκκίνης, 27)

Γεώργιος Ιωάν. Γιαλίδης, 28) Γεώργιος Ζαχ. Γραμματικάκης και 29) Ιω- άννης Εμμ. Πατεράκης, κάτοικοι ο μιν 26ος Πινாகιανού ο 27ος Λαγού ο 1ος δε λοιποί Τζερμιάδων. Παρόντες άπαντες.

Πράξεις: Παράβασις άρθρ. 171 παρ. 2 κατ' εξακολούθησιν και πα- ραβ. άρθρ. 189 παρ. 1 Π.Κ. άπαντες. Παράνομος βία και Απλή σωματι- κή βλάβη οι 1ος, 2ος, 3ος, 4ος, 5ος, 6ος, 7ος, 8ος και 9ος. Απλή σω- ματική βλάβη εις βάρος Μιχαήλ Πλατά η 1ος και 10ος.

Εκθεσις πρακτικών και απόφασις

Εν τη σημερινή του Δικαστηρίου τούτου δημοσία επ' ακροατηρίω συνεδρίασει, ο κλητήρ του ακροατηρίου τη εντολή του Προεδρεύον- τος εξεφώνησε τα ονόματα των κατηγορουμένων οίντες ενεφανί- σθησαν και ερωτηθέντες υπό του Προεδρεύοντος περί της ταυτότη- τας των κ.λ.π. είπον ότι ονομάζονται ως άνω είρηται.

Μεθό ο Πρόεδρος παρήγγειλε εις τους κατηγορούμενους να προ- σέχουν εις την κατηγορίαν και την περί αυτής συζήτησιν, άμα δε τους επιηροφόρησεν ότι έχει το δικαίωμα ν' αντιτάξουν εις την κατηγορία πλήρη έκθεσιν των ισχυρισμών τους ως και να υποβάλλουν τας πα- ρατηρήσεις αυτών μετά την εξέτασιν παντός μάρτυρος ή την έρευ- ναν οιοιδήποτε άλλοι αποδεικτικού μέσου.

Ο Εισαγγελεύς λαβών τον λόγον απήγγειλε με συντοπικήν ακρίβει- αν την κατηγορίαν συμφώνως τω κατηγορητηρίω και τω κοινοποιηθέν- τι κλητηρίω θεσπίσματο είπων ότι προς υποστήριξιν αυτής εκλήτευσ- σε τους παραπόδας τους Κατηγορητηρίου αναγραφόμενους μάρτυ- ρας κατηγορίας προτείνας ακολούθως και την εν καιρώ ανάγνωσιν ως από 16.8.1966 ιατροδικαστικής εκθέσεως του ιατρού Γεωργίου Τσε- βά.

Μεθό ο Πρόεδρος εξήτησε παρά των κατηγορουμένων γενικώς πληροφορίας περί της πράξεως, δι ας κατηγορούνται, υπομνήσας ά- μα εις αυτούς ότι η απολογία τους θα γίνη μετά το πέρας της αποδει- κτικής διαδικασίας.

Ακολούθως ο Πρόεδρος εξεφώνησε τα ονόματα των κλητευθέντων μαρτύρων και ευρέθησαν παρόντες.

Οι κατηγορούμενοι ερωτηθέντες υπό του Προέδρου εδήλωσαν ότι δεν εκλήτευσαν μάρτυρας υπερασπίσεως, μη έχοντες να παρατηρή- σουν ή να διασαφηνίσουν τι επί της κατηγορίας.

Αποχωρησάντων του ακροατηρίου συμφώνως τω άρθρω 350 Κωδ. Ποιν. Δικον. των λοιπών μαρτύρων παρέμεινεν ο πρώτος μάρτυς ό- στις ερωτηθείς υπό του Προεδρεύοντος περί της ταυτότητός του α- πεκρίθη ότι ονομάζεται Αντώνιος Κων/νου Σταματάκης εγεννήθη εν Θωμαδιανή Ηρακλείου και κατοικεί εν Τζερμιάδες ετών 41, Ανθυπα- σιστής Χωρ/κής Ελλην και χριστιανός ορθόδοξος γνωρίζει απλώς του κατηγορουμένου και δεν συγγενεύει μετ' αυτών επομένως ορκί- σθη επί του ιερού Ευαγγελίου κατά το άρθρον 218 του Κωδ. Ποινι- κής Δικονομίας και εξετασθείς κατέθεσεν ότι: Τας εσπερίας ώρας της 14ης Αυγούστου 1966 επραγματοποιήθη έξωθι του χωριού Πινაკια- νού, συγκέντρωσις αγροτών του Οροπεδίου Λασιθίου με σκοπόν την παρεμπόδισιν αυτοκινήτων μεταφερόντων γεώμηλη εκ του Οροπεδί- ου εις Ηράκλειον καθ' όσον τας ημέρας αυτές έπεσε αποτόμως η τι- μή των γεωμήλων και προς συγκράτησιν αυτής απεφάσισαν να μη πωλήσουν γεώμηλη εις εμπορίου. Εγώ μετέβην εκεί και τους συνέ- σθησα να διαλυθούν, αλλι' αυτοί κατ' αρχάς ηρνθήσαν ισχυρηθέντες ότι οι έμποροι δεν μπορούν να τρώγουν τον ιδρώτα των διότι ενώ α- γοράζουν τα γεώμηλη προς 1,30 το κιλό τους αναγκάζουν και υπο- γράφουν εις το τιμολόγιον ότι τις αγοράζουν προς 1,60 και γι' αυτό α- ποφάσισαν να κάνουν παθητικήν αντίστασιν και να πέρουν κάτω στο δρόμο δια να μη περάσουν τ' αυτοκίνητα των εμπορων. Οι προεξέ- χοντες της συγκέντρώσεως μου υπεσχέθησαν ότι θα τους διαλύσουν η- σύχως. Ουτό όμως και την επομένην ξανασυγκεντρώθησαν εις τον ίδιον σημείον και εις τρίτην πρόσκλησίν μου διελύθησαν ησύχως. Δεν είχαν σκοπόν να βαιοπραγίσουν, ούτε και πέρασε κανένα αυτοκίνη- των δια να το εμποδίσουν. Όσον αφορά το επεισόδιον της εκφορτώ- σεως των γεωμήλων εκ του αυτοκινήτου του Νικολάου Πατεράκη τούτου μου το ανέφεραν ο Χωρ/ραξ Ιωάννης Νινιράκης και είδα και ε- γώ τις πατάτες που είχαν εκφορτωθή. Επιηροφορήθη επίσης ότι ε- δάρη ο Πλατάς υπό των αγροτών.

Προσήλθεν έτερος μάρτυς κατηγορίας όστις ερωτηθείς ωσαύτως α- πεκρίθη ότι ονομάζεται Ιωάννης Εμμ. Νινιράκης εγεννήθη εν Ανω Μουλιόις - Ηρακλείου και κατοικεί εν Τζερμιάδες, ετών 40, χωροφύ- λαξ, Ελλην και χριστιανός ορθόδοξος γνωρίζει απλώς τους κατηγο- ρουμένους και δεν συγγενεύει μετ' αυτών ουδέ μετά του αδικηθέν- τος, επομένως ορκίσθη επί του ιερού Ευαγγελίου κατά το άρθρον 218 του Κωδ. Ποινικής Δικονομίας και εξετασθείς κατέθεσεν ότι οι κατη- γορούμενοι συγκεντρώθησαν την 14.8.1966 εις το Πινாகιανό δια να εμποδίσουν την μεταφοράν πατατών εκ του οροπεδίου εις Ηράκλει- ον. Η συγκέντρωσις τους ήτο ειρηνική άνευ επεισοδίων και δεν είχαν σκοπόν να βαιοπραγίσουν, διελύθησαν δε την επομένην ημέραν η- σύχως. Δια το επεισόδιον της εκφορτώσεως των πατατών γνωρίζω το εξής: την πρωίαν της 15.8.1966 διερχόμενος εκ της αγοράς του χωρί- ου είδα συγκεντρωμένον πλήθος, επληοίσα και είδα τουυβάβλια από πατάτες ξεφορτωμένες στον δρόμο. Αποταθείς προς τον εκεί ευρι- σκόμενον ιερέα κατηγορούμενον τον ερώτησα ποιανού είναι οι πα- τάτες και ποιοι τις ξεφόρτωσαν, μου απήντησεν ότι ανήκουν εις τον Πατεράκην και ότι τις ξεφόρτωσαν όλοι μαζί και αυτός. Δεν είδα ποιοί τις ξεφόρτωσαν ούτε και αν εκτύπησαν τον Πατεράκην. Πάντως ταύ- τα ανέφερα εις τον Αστυνόμον μου. Καθ' οδόν συνήντησα τον οδη- γόν Μιχαήλ Πλατάκην ο οποίος μου είπεν ότι τον έδειραν δύο Τζερμια- διανοί τους οποίους δεν εγνώριζα. Αργότερα συνελάβομεν διαφό- ρους ως υπόπλητους και ο Πλατάς μες υπέδειξε τον Εμμ. Σιγανόν.

Προσήλθεν έτερος μάρτυς κατηγορίας όστις ερωτηθείς ωσαύτως α- πεκρίθη ότι ονομάζεται Νικόλαος Ιακώβ Πατεράκης εγεννήθη Κου- δουμαλιά και κατοικεί εν Αβρακόντε ετών 32, οδηγός αυτοκινήτου Ελλην και χριστιανός ορθόδοξος γνωρίζει απλώς τους κατηγορουμέ-

νους και δεν συγγενεύει μετ' αυτών ουδέ μετά του αδικηθέντος, ε- πομένως ορκίσθη επί του ιερού Ευαγγελίου κατά το άρθρον 218 του Κωδ. ποινικής Δικονομίας και εξετασθείς κατέθεσεν ότι: μου ξεφόρ- τωσαν το αυτοκίνητον τη συγκαταθέσει μου και όχι βιαίως τους είπα ότι και εγώ είμαι παραγωγός. Με το ξεφόρτωμα με κτύπησαν ήγνο. Τις πατάτες τις πήρα μετά. Ήσαν πολλή άτομα εκεί συγκεντρωμένα.

Προσήλθεν έτερος μάρτυς κατηγορίας όστις ερωτηθείς ωσαύτως α- πεκρίθη ότι ονομάζεται Μιχαήλ Ιωαν. Πλατάς εγεννήθη εν Βραχασίω και κατοικεί εν Ηρακλείω ετών 37, οδηγός αυτοκινήτου Ελλην και χρι- στιανός ορθόδοξος γνωρίζει απλώς τους κατηγορουμένους και δεν συγγενεύει μετ' αυτών ουδέ μετά του αδικηθέντος, επομένως ορκί- σθη επί του ιερού Ευαγγελίου κατά το άρθρον 218 του Κωδ. Ποινικής Δικονομίας και εξετασθείς κατέθεσεν ότι: Ακουσα και φασαρίαν που ξεφόρτωναν τις πατάτες, πήγα εκεί κοντά. Στην φασαρίαν αυτή με κτύπησαν ήγνο και συγκεκριμένα ο Μανδουραράκης με κινήγησε αλ- λή δεν με έπιασε επειδή ήμουν κι εγώ οδηγός και πήγα να πάρω πα- τάτες. Δεν εγνώρισα ποιος με κτύπησε.

Προσήλθεν έτερος μάρτυς κατηγορίας όστις ερωτηθείς ωσαύτως α- πεκρίθη ότι ονομάζεται Κων/νος Νικ. Σπανάκης εγεννήθη και κατοικεί εν Τζερμιάδες ετών 30, δικηγόρος, Ελλην και χριστιανός ορθόδοξος γνωρίζει απλώς τους κατηγορουμένους και δεν συγγενεύει μετ' αυ- τών ουδέ μετά του αδικηθέντος, επομένως ορκίσθη επί του ιερού Ευαγγελίου κατά το άρθρον 218 του Κωδ. Ποινικής Δικονομίας και εξε- τασθείς κατέθεσεν ότι: Η συγκέντρωσις των αγροτών είχεν χαρακτή- ρα ήαικού πανηγυριού, έπιναν πιστά τραγουδούσαν και έπαιζαν ήπια. Πρόκειται περί παρεξηγήσεως από τας αρχάς. Ο ίδιος ο Πατεράκης τους είπε να ξεφορτώσουν τις πατάτες διότι και αυτός είναι παραγω- γός και ότι δεν τις μεταφέρει.

Προσήλθεν έτερος μάρτυς κατηγορίας όστις ερωτηθείς ωσαύτως α- πεκρίθη ότι ονομάζεται Ιωάννης Νικολ. Πλατάκης εγεννήθη και κα- τοικεί εν Τζερμιάδες ετών 32, ιατρός, Ελλην και χριστιανός ορθόδο- ξος γνωρίζει απλώς τους κατηγορουμένους και δεν συγγενεύει μετ' αυτών ουδέ μετά του αδικηθέντος, επομένως ορκίσθη επί του ιερού Ευαγγελίου κατά το άρθρον 218 του Κωδ. Ποινικής Δικονομίας και ε- ξετασθείς κατέθεσεν ότι: Πήγα κι εγώ στην συγκέντρωσιν, πληροφο- ρηθείς τούτου και έμαθα ότι σκοπός των ήτο η παρεμπόδις μεταφο- ράς προϊόντων εκ του Οροπεδίου προς Ηράκλειον. Χαρακτηριστικόν των συγκεντρωθέντων ήτο η ευθυμία και το χούμορ το οποίον και ε- μετάδοσαν εις εμένα. Οι συγκεντρωθέντες διαλύθησαν ησύχως άνευ επεισοδίων, δεν εξεδήλωσαν ανυπακοήν. Εγώ τους είπα να διαλυ- θούν και διελύθησαν σε δύο ήεπτα. Ο ίδιος ο Πατεράκης τους είπε να ξεφορτώσουν το αυτοκίνητό του.

Προσήλθεν έτερος μάρτυς κατηγορίας όστις ερωτηθείς ωσαύτως α- πεκρίθη ότι ονομάζεται Ηρακλής Ζαχ. Θεοδωράκης εγεννήθη και κα- τοικεί εν Τζερμιάδες, ετών 56, κρεοπώλης, Ελλην και χριστιανός ορ- θόδοξος γνωρίζει απλώς τους κατηγορουμένους και δεν συγγενεύει μετ' αυτών ουδέ μετά του αδικηθέντος, επομένως ορκίσθη επί του ιε- ρού Ευαγγελίου κατά το άρθρον 218 του Κωδ. Ποινικής Δικονομίας και εξετασθείς κατέθεσεν ότι: Ητο ειρηνική η συγκέντρωσις των α- γροτών και διαλύθησαν αμέσως. Τις πατάτες που ξεφόρτωσαν από το αυτοκίνητο του Πατεράκη τις έβαλαν στην αποθήκην του ιερέως που ήτο εκεί πλησίον.

Προσήλθεν έτερος μάρτυς κατηγορίας όστις ερωτηθείς ωσαύτως α- πεκρίθη ότι ονομάζεται Γεώργιος Εμμ. Φραγκιαδάκης εγεννήθη εν Μοχώ - Πεδιάδος και κατοικεί εν Ηράκλειω, ετών 27, έμπορος, Ελλην και χριστιανός ορθόδοξος γνωρίζει απλώς τους κατηγορουμένους και δεν συγγενεύει μετ' αυτών ουδέ μετά του αδικηθέντος, επομένως ορκίσθη επί του ιερού Ευαγγελίου κατά το άρθρον 218 του Κωδ. Ποι- νικής Δικονομίας και εξετασθείς κατέθεσεν ότι: Η συγκέντρωσις των κατηγορουμένων ήτο υπό τύπον πανηγυρέως. Δεν γνωρίζω δια τον τραυματισμόν του Πατεράκη και Πλατά.

Προσήλθεν έτερος μάρτυς κατηγορίας όστις ερωτηθείς ωσαύτως α- πεκρίθη ότι ονομάζεται Μιχαήλ Εμμανουήλ Πατεράκης εγεννήθη και κατοικεί εν Τζερμιάδες, ετών 32, υπάλληλος Ο.Τ.Ε., Ελλην και χρι- στιανός ορθόδοξος γνωρίζει απλώς τους κατηγορουμένους και δεν συγγενεύει μετ' αυτών ουδέ μετά του αδικηθέντος, επομένως ορκί- σθη επί του ιερού Ευαγγελίου κατά το άρθρον 218 του Κωδ. Ποινικής Δικονομίας και εξετασθείς κατέθεσεν ότι: Η συγκέντρωσις των πα- ραγών ήτο ειρηνική και σκοπός των ήτο να προστατεύσουν την τιμήν των πατατών από τους εμπορους.

Προσήλθεν έτερος μάρτυς κατηγορίας όστις ερωτηθείς ωσαύτως α- πεκρίθη ότι ονομάζεται Γεώργιος Εμμ. Κοντογιάννης εγεννήθη και κα- τοικεί εν Τζερμιάδες, ετών 37, δικηγόρος, Ελλην και χριστιανός ορθό- δοξος γνωρίζει απλώς τους κατηγορουμένους και δεν συγγενεύει μετ' αυτών ουδέ μετά του αδικηθέντος, επομένως ορκίσθη επί του ιε- ρού Ευαγγελίου κατά το άρθρον 218 του Κωδ. Ποινικής Δικονομίας και εξετασθείς κατέθεσεν ότι: Οι αγρότες απεφάσισαν να κάνουν στά- σιν πωλήσεως των προϊόντων των. Αυτό ήτο όλο. Δεν είχαν σκοπόν στην εκφόρτωσιν των πατατών.

Μεθό αναγνώσθη η από 16.8.1966 ιατροδικαστική έκθεσις του ια- τρού Γεωργίου Τσεβά.

Οι κατηγορούμενοι προσκληθέντες από του Προέδρου ηρνθήσαν τας αποδιδόμενας εις αυτούς πράξεις.

Ο Πρόεδρος πρώτπως τον Εισαγγελέα και τους διαδίκους αν έχων ανάγκην συμπληρωματικής εξετάσεως ή διασαφηνίσεως εν αρνητική

δε τούτων απαντήσει εκήρυξε την ήττη της αποδεικτικής διαδικασίας.

Ο Εισαγγελέας ήρθε τον ήγον και αύθις και αναπτύχας την κατηγορίαν επρότεινε την απαλλοτρίωση των κατηγορουμένων.

Μεθ' ο Δικαστήριο εν μυστική διασκέψει παρόντος και του Γραμματέως κατήγγειλε και δια του Προέδρου εδημοσίευσεν εν δημοσία συνεδρίαση την υπ' αριθμ. 314 Ε.Ε. απόφασίν του έχουσαν ούτω:

Επειδή εκ της εν γένει περί την απόδειξιν κυρίας διαδικασίας των ενόρκως, επ' ακροατηρίω εξετασθέντων, ως άνω, μαρτύρων της κατηγορίας, της αναγνώσεως της από 16.8.1966 ιατροδικαστικής εκθέσεως, εν συνδιασμό και προς την απολογία των κατηγορουμένων και της ήτοις εν γένει συζητήσεως της υποθέσεως το Δικαστήριο δεν επείσθη περί της ενοχής των κατηγορουμένων εις τας αποδομιένας αυτούς δια του κατηγορητηρίου αξιοποιήσας πράξεις και δέον τω λόγω τούτω να κηρυχθώσι ούτοι αθώοι τούτων, καθ' όσον εν τη επιθυμία των να συγκρατήσων τας τιμάς των γεωμήλων ήθελον να παρεμποδίσουν εξαγωγήν αυτών δι' αυτοκινήτων των εμπόρων και προς τον σκοπόν τούτον κατά τον εν τω διατακτικώ τόπον και χρόνον συνεκεντρώθησαν μετ' άλλων πολιτών, αλλήλ' αλλήλως και άνευ θορύβων και βιαιοπραγίων. Δεν έλαβον μέρος εις βιαιοπραγίας ούτοι κατά του Νικολάου Πατερράκη και Μιχαήλ Πλατή των οι σάκκοι γεωμήλων ευρέθησαν έξω του αυτοκινήτου των ούτε εκτύπησαν τούτους και δέον όπως κηρυχθώσιν ούτοι από των πράξεων τούτων.

Επειδή εκ της εν γένει διαδικασίας το Δικαστήριο δεν επείσθη ότι οι μνησται εκ δόλου ή αρείας αμελείας κατήγγειλαν τους κατηγορουμένους δέον όθεν ν' απαλλοτρίωσιν ούτοι της επιβολής αυτοίς των Δικαστικών εξόδων και τελών, επιβαλλομένων τούτων τω Δημοσίω.

Δια ταύτα

Δικάζον κατ' αντιμωλήν των κατηγορουμένων 1) Νικολάου Εμμ. και Χαλκιάδου Τσαμάνδουρα, 2) Νικολάου Εμμ. Παναγιωτάκη, Ιερέως, 3) Γεωργίου Δημ. Σιγανού, 4) Βασιλείου Εμμ. Πλατή, 5) Χαραλάμπους Δημ. Χαλκιάδου, 6) Σωκράτους Ιωάν. Χαλκιάδου, 7) Εμμανουήλ Νικολ. Παπαντωνάκη, 8) Κων/νου Εμμ. Ρογδάκη, 9) Δημητρίου Εμμ. Σιγανού, 10) Εμμανουήλ Χαριδ. Σιγανού, 11) Αντωνίου Γ. Τζανάκη, 12)

Χαραλάμπους Ιωάν. Τζεργιά, 13) Ιωάννου Ηλ. Μπαμιαδάκη, 14) Νικολάου Γεωργ. Χαλκιάδου, 15) Ιωάννου Γεωργ. Τσιχαλάκη, 16) Ιωάννου Γεωργ. Πλατή, 17) Γεωργίου Ιωάν. Τσαμάνδουρα, 18) Νικολάου Εμμ. και Μαρίας Τσαμάνδουρα, 19) Κων/νου Εμμ. Κυπριωτάκη, 20) Αριστοτέλους Εμμ. Χαλκιάδου, 21) Νικολάου Κων/νου Διαβυνά, 22) Ιωάννου Εμμ. Βασιλάκη, 23) Μιχαήλ Ζαχ. Βασιλάκη, 24) Ευαγγέλιου Ζαχ. Βερίγου, 25) Ιωάννου Ζαχ. Βερίγου, κατοίκων Τζεργιάδων, 26) Γεωργίου Ιωάν. Κοκκίνη, κατοίκου Πινιακίου - Λασιθίου, 27) Γεωργίου Ιωάν. Παλίου, κατοίκου Λαγού - Λασιθίου, 28) Γεωργίου Ζαχ. Γραμματικάκη και 29) Ιωάννου Εμμ. Πατερράκη, κατοίκων Τζεργιάδων - Λασιθίου.

Κηρύσσει αυτούς αθώους του ότι, από κοινού Α) επί της επαρχιακής οδού Τζεργιάδων - Πινιακίου Λασιθίου και έξω του χωρίου Πινιακίου, την 14ην και 15ην Αυγούστου 1966, δια πηλίωνων μερικωτέρων πράξεων συνιστώσων εξακοιούθησιν ενός και του αυτού εγκλήματος, αποτελούντες πλήθος συνθηροισμένων εν υπαίθρω και προσκλήθοντες νομίμως εις διάβυσιν υπό του αρμοδίου στρατιωτικού υπαλλήλου δεν απεμακρύνθησαν της συναθροίσεως μετά την τρίτην πρόσκλησιν, ήτοι πατατοπαραγωγοί όντες του Οροπεδίου Λασιθίου και κηρύξαντες στάσιν προσφοράς γεωργικών προϊόντων, συνθηροίσθησαν εν τω άνω χωρίω, τόσον την 14ην όσον και την 15ην Αυγούστου 1966, ένθα σκοπούντες όπως παρεμποδίσουν την τυχόν δι' αυτοκινήτων μεταφοράν γεωργικών προϊόντων εκ του Οροπεδίου Λασιθίου εις Ηράκλειον και αλλοιού, ηννήθησαν να απομακρυνθούν της συναθροίσεως ταύτης, παραμεινάντες εκείσε δια τον ανωτέρω σκοπόν, καίτοι νομίμως προσεκλήθησαν τρεις εις διάβυσιν υπό του Διοικητού ήτοι υποδιοικήσεως Χωρ/κής Λασιθίου και του Διοικητού του Σταθμού Χωροφυλακής Τζεργιάδων και έλαβον γνώσιν των προσκλήσεων τούτων, Β) εν Τζεργιάδων Λασιθίου, την 15ην Αυγούστου 1966, συμμετείχον εις δημοσίαν συνάθροισιν πλήθους με πνωμένας δυνάμεις διαπράττοντες βιαιοπραγίας εναντίον προσώπων και πραγμάτων, ήτοι συναθροισθέντες εν τω άνω δημοσίω τόπω προκειμένου να εμποδίσουν την τυχόν μεταφοράν γεωργικών προϊόντων εκ του Οροπεδίου Λασιθίου εις Ηράκλειον και αλλοιού, επετέθησαν και βιαιοπραγίασαν κατά του Νικολάου Πατερράκη και Μιχαήλ Πλατή, εκφορτώναντες άμα βιάως τους σάκκους γεωμήλων, ους είχε φορτώσει επί του αυτοκινήτου του ο Νικόλαος Πατερράκης και προτίθετο να μετα-

φέρει εις Ηράκλειον, ετέθησαν δε εν γνώσει ότι έκαστος τούτων αποτελει μέρος του ανωτέρω συναθροισθέντος πλήθους επιχειρούντος βιαιοπραγίας εναντίον προσώπων και πραγμάτων. Οι 1ος, 2ος, 3ος, 4ος, 5ος, 6ος, 7ος, 8ος και 9ος (Νικ. Τσαμάνδουρας, Νικ. Παναγιωτάκης, Γεωργίος Σιγανός, Βασ. Πλατή, Χαρ. Χαλκιάδου, Σωκράτης Χαλκιάδου, Εμμ. Παπαντωνάκης, Κων/νος Ρογδάκης και Δημήτριος Σιγανός) του ότι από κοινού εν Τζεργιάδων Λασιθίου, την 15ην Αυγούστου 1966, α) μετεχειρίσθησαν σωματικήν βίαν και απειλήν τούτους ίνα εξαναγκάσουν έτερον εις παράβησιν περί της οποίας δεν υφίστατο υποχρέωσις του παθόντος, ήτοι ενώ ο Νικόλαος Πατερράκης διήρχετο εκ του χωρίου Τζεργιάδων δια του φορτηγού του αυτοκινήτου εμφόρτου γεωμήλων, άτινα μετέφερεν, ούτος εις Ηράκλειον εξ Αβρακόντες Λασιθίου, εστάθμευσαν τούτον και το μεν ήρξαντο βιάως και παρά τας αντιρρήσεις αυτού να εκφορτώνουν τους σάκκους των γεωμήλων, ους έρριπτον κατά γης, το δε επετέθησαν κατ' αυτού και τον εκτύπησαν δια των χειρών των εις διάφορα του σώματος του μέρη, εξαναγκάσαντες ούτω των εν λόγω Νικόλαου Πατερράκη όπως παραβείη την μεταφοράν των διατηφθέντων γεωμήλων εις Ηράκλειον, καίτοι εγνώριζον ότι δεν υφίστατο προς τούτο υποχρέωσις του ανωτέρω παθόντος και β) εκ προθέσεως προξένησαν σωματικήν βλάβην εις τον αυτόν ως άνω παθόντα, ήτοι επετέθησαν κατ' αυτού, τον εκτύπησαν δια των χειρών των εις διάφορα του σώματος του μέρη και προξένησαν εις αυτόν σωματικήν βλάβην. Οι δε 1ος και 10ος (Νικ. Τσαμάνδουρας και Εμμ. Χαρ. Σιγανός) του ότι από κοινού μετ' άλλων μη εξακριβωθέντων εκ της προανακρίσεως, εν Τζεργιάδων Λασιθίου, την 15ην Αυγούστου 1966, εκ προθέσεως, προξένησαν σωματικήν βλάβην εις τον Μιχαήλ Ιωάννου Πλατή, ήτοι επετέθησαν κατ' αυτού, τον εκτύπησαν δια των χειρών των εις διάφορα του σώματος του μέρη και προξένησαν εις αυτόν σωματικήν βλάβην. Απαλλοτρίωσιν τους μνηστας της πληρωμής των δικαστικών εξόδων και τελών.

Επιβάλλει τα έξοδα και τέλη σημάτων τω Δημοσίω. Εκρίθη απεφασίσθη και εδημοσιεύθη παραχρήμα επ' ακροατηρίω.

Εν Νεαπόλει τη 22 Ιουνίου 1967

Ο Προεδρεύων
Λάζαρος Μεδίσκος

Ο Δικ. Υ/γραμματέας Α'
Δημ. Βασιλάκης

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ι. Μ. ΚΑΡΑΒΑΛΑΚΗ

Γεννήθηκε στο Ψυχρό Λασιθίου όπου και τελείωσε το Δημοτικό Σχολείο. Εδώσε εξετάσεις στο Γυμνάσιο Αγίου Νικολάου και φοίτησε επί ένα χρόνο εκεί. Συνέχισε τις γυμνασιακές του σπουδές στο Γυμνάσιο Νεαπόλεως με μια παρένθεση στο Παράρτημα Τζεργιάδων (1944-45) απόφοιτησε δε από την Νεάπολη το έτος 1947 δεύτερος στην τάξη του.

Αμέσως μετά την αποφίτησή του έδωσε ανεπιτυχώς εισαγωγικές εξε-

τάσεις στην τότε Ανωτάτη Γεωπονική Σχολή και σχεδόν αμέσως

μετά έλαβε επιτυχώς μέρος σε διαγωνισμό του Υπ. Γεωργίας και πήρε υποτροφία με την οποία σπούδασε Κτηνιατρική στην Τουλούζη της Γαλλίας. Μετά τη λήψη του πτυχίου του επέστρεψε στην Ελλάδα και υπηρέτησε στον Στρατό με τον βαθμό του Ανθυποκτνηιάτρου. Στην συνέχεια διορίστηκε στην Κτηνιατρική Υπηρεσία του Υπ. Γεωργίας, όπου διαδοχι-

κά υπηρέτησε: Σε επιστημονικό ίδρυμα (Ινστιτούτο Αφθώδους Πυρετού) και στη συνέχεια σε διοικητική θέση (Διευθυντής Κτηνιατρικών Ιδρυμάτων και Επιστημονικής Ερεύνης) του Υπ. Γεωργίας. Παράλληλα ασχολήθηκε με τα θέματα σχέσεων Ελλάδα - ΕΟΚ (Κτηνιατρικός τομέας) και υπήρξε ο επικεφαλής της ομάδας που διεξήγαγε τις σχετικές διαπραγματεύσεις στις Βρυξέλλες. Μετά την ένταξη της χώρας μας στην Ε.Ο.Κ. υπηρέτησε στη Μόνιμη

Ελληνική Αντιπροσωπεία στην έδρα της Ε.Ο.Κ. στις Βρυξέλλες.

Στη συνέχεια διετέλεσε Διευθυντής του Κτηνιατρικού Εργαστηρίου Ηρακλείου και Προϊστάμενος της Επιθεώρησης Κτην/κής Κρήτης. Σήμερα είναι συνταξιούχος.

Έλαβε μέρος σε πολλά επιστημονικά Συνέδρια και αποστολές, όπου αντιπροσώπευσε τη χώρα μας σε διεθνείς Οργανισμούς (Συμβούλιο της Ευρώπης και Φ.Α.Ο.) και Οργανώσεις (Διεθνές Γραφείο Επιζωοτιών).

Είναι κάτοχος Διδακτορικού Διπλώματος του Πανεπιστημίου της

Τουλούζης (Γαλλία) και ομιλεί την Γαλλική, την Ιταλική και την Αγγλική.

Διετέλεσε επί μακρόν μέλος του Δ.Σ. (ταμίας) της Ελληνικής Κτην/κής Εταιρίας, της Πανελληνίου Ενώσεως Κτηνιάτρων Δημ. Υπαλλήλων, του Συλλόγου Λασιθιωτών «Ο Δικταίος» και του Συλλόγου Ψυχριανών «Οι Τρεις Ιεράρχαι». Επίσης διετέλεσε πρόεδρος του Συνδέσμου Λασιθιωτών Ηρακλείου, μέλος του Δ.Σ. του Συλλόγου Ορειβασίας Χιονοδρομίας Οροπεδίου Λασιθίου και σήμερα είναι Πρόεδρος του Παγκρητίου Συλλόγου Προστασίας και Διάσωσης Ιθαγενούς Πανίδας, του Συλλόγου «Οι Φίλοι της Μονής Καλλιέρης», Πρόεδρος του Πολιτιστικού Συλλόγου Αγριανών και μέλος του Δ.Σ. της Ενώσεως Καταναλωτών Ηρακλείου.

Έχει δημοσιεύσει περισσότερες από 150 Μελέτες και άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά και στον τοπικό τύπο, επιστημονικού, ιστορικού και γενικότερου ενδιαφέροντος.

Είναι παντρεμένος με την Πελαγία Βρέζα, Αρχιτέκτονα και κατοικεί μόλις στα Αγριανά Χερσονήσου.

Έλαβε μέρος στις τελεταίριες Δημοτικές εκλογές και εξελέγη στο Τοπικό Συμβούλιο Χερσονήσου με τον συνδυασμό «Δημοτική Συνεργασία» του Ζαχ. Δοξαστάκη.

Η τέχνη του ταξιδεύει... με το ARTS & HOLIDAYS

Είμαστε κοντά σας για να σας προσφέρουμε με ευθύνη και συνέπεια και πάντα στις καλύτερες τιμές:

- πτήσεις charter για το Λονδίνο και άλλες Ευρωπαϊκές πρωτεύουσες
- εκδρομές για το Λονδίνο και για όλο τον κόσμο
- ειδικές προσφορές για παρακολούθηση θεατρικών παραστάσεων και συναυλιών στο Λονδίνο
- αεροπορικά εισιτήρια εσωτερικού-εξωτερικού
- προνομιακές τιμές για φοιτητές

Στο ARTS & HOLIDAYS δεν μπορείτε να αντισταθείτε στις προσφορές μας, αλλά μπορείτε να βασιστείτε στις υποσχέσεις μας.

ΦΙΛΕΛΛΗΝΩΝ 3 105 57 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ.: 01-32.35.351-3

• FAX: 01-32.35.354 & 01-32.47.650

• Τηλ: 21.86.83 ARTS GR, e-mail: artsholidays@travelling.gr

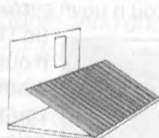
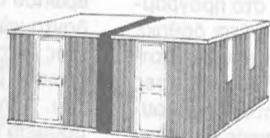
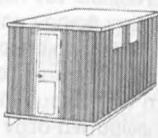

ΕΥΡΩΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΒΕΕ ΠΡΟΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΑ ΚΤΙΡΙΑ
ΠΕΡΣΕΦΟΝΗΣ 47, ΑΘΗΝΑ 118 54, ΤΗΛ.: 34.11.063-4, FAX: 5223892

Χρειάζεστε γραφείο για εργοτάξιο ή άλλη χρήση σήμερα;

Εμείς σας το 'χουμε έτοιμο... χθες!

Ε. ΣΓΟΥΡΟΥ ΚΑΙ Γ. ΣΤΕΡΕΟΥ ΚΟΥΤΟΥΛΑΚΗ

ΓΡΑΦΕΙΑ - W.C., ΤΥΠΟΥ MONOBLOCK

- Πάντα ετοιμοπαράδοτα
- Πάνε παντού
- Είναι άριστα θερμομονωμένα
- Είναι πανίσχυρα με δικό τους σασί και πάτωμα
- Έχουν πλήρη ηλεκτρική εγκατάσταση
- Αναλόγως της χρήσης, του τόπου και της διάρκειας, μπορείτε να τα αγοράσετε ή να τα ΝΟΙΚΙΑΣΕΤΕ!

Η ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΕΝΙΑΣ ΚΑΙ Η ΠΑΙΔΕΙΑ

Υπό του Θεολόγου Καθηγητού
Νικολάου Παπαμιχαλάκη

συνέχεια από το προηγούμενο

Εις τας πληγὰς ἐπέθετον ὡς ἀποθιμαντικὸν «καπνὶά» ἢ «καβαλῖνα» ἢ ἐπέδενον με ὅ, τι πρόχειρον ἔυρισκον ἢ ἐγκατέλειπον αὐτὰς εἰς τὴν ἐπιμέλειαν τῆς φύσεως («καπνὶά» λέγεται ἡ σκόνη που κάμνει ὁ καπνὸς τῶν ξύλων εἰς τὸν τοῖχον ἢ εἰς ἄλλο ἀντικείμενον). Ἀσφαλὴς εἰς θαῦμα οφείλεται τὸ ὅτι αἱ πληγαὶ δὲν υφίσταντο μὴδὲν.

Πολὺς ἐξήλθετο καὶ ἡ βοήθεια τῆς θρησκείας. Προσεκαίετο ὁ ἱερεὺς «να διαβάσῃ» τοῦ ἀσθενοῦς. Ὁ ἱερεὺς ἐχρησιμοποίησε καὶ αὐτοσχέδιους εὐχὰς εἰδικὰς τοῦ ἁγίου μὴ συμπεριλαμβανομένης εἰς τὸ Εὐχολόγιον τῆς Ἐκκλησίας ἢ τοῦ ἑγράφε εἰς τὸ πάσχιον μέλιος «πεντάλφαις», μαγικὸν σημεῖον, ἀγνώστου ἐρμηνείας καὶ ἀποτελεσματικότητος, (πεντάλφαι = 5 ἄλλα με πολυπληθεῖς συνδυασμοὺς). Αἱ πεντάλφαι ἐθεωροῦντο ὡς ἔχουσαι μαγικὰς θεραπευτικὰς ἰδιότητες. Ἀκόμη εἰδίδοντο ὑπὸ ἱερῶν ἢ λαϊκῶν «φυλάκτῃς» ἢ φυλακτῆρια ἢ χαμαλῖνα «τα οποία ἀπετίθεντο ἐπὶ τῆς ἁγίας Τραπεζῆς προηγουμένως να λειτουργηθῶσιν ἢ καὶ χωρὶς να λειτουργηθῶσιν ἐχρησιμοποιούντο. Ταῦτα ἐθεωροῦντο ὡς ἔχοντα προφυλακτικὰ κατὰ ἀσθενεῖν ἢ ἑλθόντων ἢ λαϊκῶν ἐθεωροῦντο καὶ «αἱ γυτταίς». Γυναικες τινὲς ἐθεωροῦντο ὅτι «ἤξεραν καλὰ να γυττεύουν». Αὐταὶ που ἐγίνεσαν προέφερον ἀκαταλήπτους ῥήξεις καὶ ἔκαμνον συμβολικὰ σημεῖα ἢ ἔλθον μυστικὰ «διότι δὲν ἔκαμνε να ξέρη ἄλλος, τὴ ἔλθον» ἢ ἔγραψαν τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ καὶ εὐχὰς ἢ ὕμνους Ἐκκλησιαστικῶν ἢ

Εὐαγγελικῶν ῥήξεων ἢ προτάσεις. Ἀπὸ τα συνθέστερα θεραπευτικὰ μέσα ἦτο καὶ ἡ ἀνάγνωση τοῦ ἁγ. Κυπριανοῦ. Αὕτη ἦτο εὐχή καὶ ἐπὶ κλησὶς πλῆστων ἁγίων. Ἐννοεῖται ὅτι, ψευδὴς ἀποδίδεται εἰς τὸν ἅγιον Κυπριανόν, που εορτάζεται τὴν 2αν Οκτωβρίου.

Σημ. Τοῦ χθεσίου ὑπ' ἀριθμ. 10 σημειώματος, ὁ ἰδιόμορφος ἡ πρότασις τῆς β' στήλης ἀπὸ τοῦ 22 στίχου δέον να ἀναγνωσθῇ ὡς ἐξής:

«Ὁ καμινάδα στηρίζεται εἰς τοξευδὲς ξύλον που χρησιμεύει ὡς θεμέλιον αὐτῆς, διότι δὲν δύναται να κτισθῇ εἰς τὸν αέρα».

Εἰς τινὰς περιπτώσεις ἀσθενεῖν ἐζητοῦντο «τα ἀποκτενίδια τοῦ παπά». Ὅσκις ἐκτενίζετο ὁ ἱερεὺς ἐφύλασσε «τα ἀποκτενίδια, μήπως τὰ ζητήσῃ κανεῖς». Ταῦτα ἐζήτουν οἱ ἀσθενεῖς, τὰ ἔκαιον καὶ ἔπινον τὴν στάκην, ἢ ἐκαπνίζοντο με τὸν καπνὸν που ἔβγαναν, πιστεύοντες ὅτι ἔχουν ἱαματικὰς ἰδιότητας, ἰδίως ὅταν εἶχον «πρήξιμον», τυμπανισμόν. Ταῦτα ἀπέδιδον καὶ εἰς τὸ ὅτι ὁ παπὰς «τοὺς εἶχε ἀφορέσει». Ἐπιστεῖτο δὲ ὅτι «ἀφορέζει» ὁ παπὰς ὅτι θυμῶν ἢ ἐνοχληθῇ ἢ ἄλλῃ καὶ ὅταν ἀσπείρῃ ἢ καὶ ἀθεῖα τοῦ καὶ δια τοῦτο πλὴν τῶν «ἀποκτενιδίων» τοῦ, ἐδιόβαζε τοῦ ἀσθενοῦς τὸν ἀφορισμόν, να τοῦ «περάσῃ». Ὡς εὐχαὶ τοῦ ἀφορισμοῦ ἀνεγίνωσκοντο αἱ εἰς τὸ Εὐχολόγιον τῆς Ἐκκλησίας περιεχόμεναι καὶ εἰς τοὺς νεκροὺς ἀναγινωσκόμεναι, διότι κάμνουν ῥῆγον καὶ περὶ ἀφορισμοῦ. Μεγάλῃ χρήσει ἐγένετο τῶν «κρυφοθευριγίων» εἰς ἐξωκκλησία. Ἡ θ. Λειτουργία ἔπρεπε να γίνῃ τα «μεσάνυκτα, ἀγνώστον διατὶ καὶ κατόπιν να ἐπακοιθούσῃ πολλῶν «διάβασμα». Κα-

τάλληλοι ἐθεωροῦντο οἱ γέροντες κληρικοί καὶ ὅχι οἱ νεαροί. Ἀλλοτε πάλιν ἐστελλόντο τὰ ἐσώρουκα τοῦ ἀσθενοῦς καὶ ἐτοποθετοῦντο κάτω τῆς ἁγ. Τραπεζῆς δια να λειτουργηθῶσιν, ἵνα ἀποκτήσωσιν ἱαματικὰς ἰδιότητες ἢ ἐκάθητο ὁ ἀσθενὴς κάτω τῆς ἁγ. Τραπεζῆς καὶ ὁ ἱερεὺς ἐνδυσόμενος ἢ ἀπεκδυσόμενος τὰ ἱ. ἄμφια ἐσταύρωνε τὸν ἀσθενὴ με ἑκαστον ἄμφιον, το ὁποῖον καὶ πασάζετο οὕτως τὰς δε εὐχὰς τῆς λειτουργίας ἀνεγίνωσκεν ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς τοῦ καὶ ἐσταύρωνεν αὐτὸν ἐπὶ πλῆον με τὸ ἱ. Εὐαγγέλιον, τὴν ῥόγην, τὸν ἀστερίσκον, τὰ ἱ. καλῆματα ἄντα καὶ πασάζετο καὶ κατὰ τὴν Εἰσοδὸν τῶν Τ. Δώρων ἀπέθετε τὸ ἁγ. Ποτήριον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ.

«Πρὸς ἰσασιν ψυχῆς καὶ σώματος» ἐγένετο καὶ ἁγιασμός ἐπάνω εἰς τὰ γόνата τοῦ ἀσθενοῦς, μικρὸς ἢ μέγας ἢ «ἐδιαβάζοντο» εἰς τὸν ἀσθενὴ αἱ εὐχαὶ τῆς βασκανίας. Ὑπὸ τῶν ἱερῶν ἀνεμεινύοντο καὶ ἄλλαι εὐχαὶ ἐκ τῶν ἐν τοῖς ἐπισήμοις βιβλίοις τῆς Ἐκκλησίας περιεχομένων ἢ αὐτοσχέδιοι ἢ νόθοι ἢ ψευδεπίγραφοι ἢ ἐγίνοντο ὑπ' αὐτῶν πράξεις ἀναμφιβόλως μαγικαὶ καὶ ἐκτὸς τοῦ γνησίου χριστιανικοῦ φρονήματος. Δια τὸ «διάβασμα» ἐθεωροῦντο «χερὶ κάρηδες» ἱερεῖς τινὲς ἐννοεῖται καὶ ἐγτελῶς ἀγράμματοι. «Χερὶ κάρης» εἶλετο ὁ ἱερεὺς τοῦ ὁποῖου «το διαβαστικὸ ἔπιναν» δηλ. ἀπέδιδε ἐπέφερε τὴν ἴσασιν θαυματουργικῶς. Ποτὲ ὅμως ἐγὼ δὲν διεπίστωσα τοιοῦτον θαυματουργικὸν διάβασμα ἀπὸ ἱερέα τοιοῦτοτρόπως ἐργουμένη, ἢ ἁπλῶς τις.

Ὅταν οἱ πόνοι ἦσαν δύνατοί καὶ ὁ ἀσθενὴς ἐφώναζε δυνατὰ ἔλεγον ὅτι «βγάζει μούγκρος» ἢ «μούγκρι-

ζει» ἀπὸ τοὺς πόνους. Ἡ ῥῆξις «μούγκρος» κυριολεκτεῖται ἐπὶ τῶν βῶν. Λέγεται π.χ. «ἡ ἀλλή» ἢ ἡ «ματζέτα» «μούγκριζε» διότι πεῖν ἢ δι' ἄλλο ῥῆγον. «Μούγκρος» ἐπὶ βῶν λέγεται «ὁ μυχυμὸς». Δυσχερὴς ὁπωσδήποτε εἶναι ἡ ἐτυμολογία τῆς ῥῆξεως «μούγκρος». Ἐννοεῖται ὅτι καὶ σήμερον χρησιμοποιοῦνται οἱ ὅροι οὗτοι. Ὁ ὅρος «ἀλλή» προήλθεν σαφῶς ἀπὸ τὸν ὅρον «ἀγελῆς», κατὰ παραθοράν. Τράφεται ὅμως καὶ «αἰλῆ», ὅπερ, καθ' ἡμᾶς, δὲν εἶναι ὀρθόν ἢ τουλάχιστον δὲν δικαιολογεῖται γραμματικῶς. «Ματζέτα» λέγεται ἡ θήλεια νεαρά ἡλικίας 2-3 ἐτῶν ἀγελῆς καὶ «γκάζδλης» ὁ νεαρὸς ἄρρην ὄνος ὁ «ἔστρωτος» δηλ. αὐτὸς τὸν ὁποῖον «δὲν ἔστρωσαν ἀκόμη», δὲν τὸν ἀβάναν «σομάρι», δὲν τὸν ἐχρησιμοποίησαν δι' ὑπηρεσίαν, οὔτε «ἐκαβαλῖκευσαν» αὐτόν. «Καβαλῖνα» καὶ «καβαλῖκεύω» = ἱππασία καὶ ἱππεύω καὶ «καβαλῖνός» = ὁ ἱππεύς.

Ἡ συνέχεια στο ἐπόμενο φύλλο

ΜΟΝΗ ΒΙΔΙΑΝΗΣ

Από τα χαλάσματα προς την αειφόρο ανάπτυξη

Βιδιανή, ἡ Μονή: Στὴ βορειοδυτικὴ πηλὴρὰ τοῦ ὄρους Λασιθίου, μέσα σ' ἓνα μικρὸ κλίμα του βουνοῦ Λουθουδάκι, εἶναι κρυμμένη στο πράσινο ἡ Μονὴ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, ἡ ἐπονομαζόμενη Βιδιανή, ἀπὸ τὸν κτήτορά της. Ὑψόμετρο 840 μέτρα. Σήμερον εἶναι ἔρημη.

Αὐτὲς τὶς πληροφορίες εὗρε ὁποῖος ἔψαχνε στα ἐρμηνευτικὰ ῥηξικά, γιὰ τὸ ἐν ῥῶγῳ μοναστήρι, ἔως καὶ πρὶν λίγῳ καιρῷ. Ἡ τροχιά της «ἐγκαταλείψιμης» μονῆς δὲν σταμάτησε ὅμως μέσα στὸν χρόνο. Ἡ φλόγα τῆς δημιουργίας που καίει σὲ ψυχὲς κάποιων ἀνθρώπων, δρομοδόγησε τὸ ξαναζωτάνεμα τοῦ μοναστηρίου μέσα ἀπὸ μὴ πολλὴ ξεχωριστὴ ἐκφραση.

Ὁ Νυοῦμενος τῆς ἱερῆς Μονῆς Βιδιανῆς, ἀν καὶ ὅχι κρητικὸς στὴν καταγωγή, ἐμπεύστηκε ἀπὸ τὸ τοπὶο τῆς περιοχῆς καὶ οραματίστηκε να παρουσιάσει αὐτὸ τὸ διαφορετικὸ ὄνειρο, τόσο στους κατοίκους τοῦ ὄρους ὅσο καὶ στους ὑπόλοιπους καὶ ἔξωθεν ἐπισκέπτες τοῦ. Τὸν συναντήσαμε ἓνα χερμωνιάτικο πρῶνι Κυριακῆς, στὸν τόπο διαμονῆς τοῦ στο Κάτω Μετόχι, ἐκεῖ συνοδεῖα καφέ καὶ κρασίον μᾶς «κατέθεσε» τὴν ἀναγέννηση τοῦ μοναστηρίου.

«Τὸ κοσμικὸ μου ὄνομα εἶναι Εὐάγγελος Μπελέρης, τὸ καλογερικὸ μου Δαμιανός. Ἠρθᾶ στὴν Κρήτη τὸ 1986, εἶδα τὴν Μονὴ τῆς μετανείας μου που εἶναι ἡ Κρουσταλῆνια, μαζί με τὸν πνευματικὸ μου γέροντα, ὁ ὁποῖος εἶναι νυοῦμενος στο Σελινάρι καὶ κρητικὸς. Ἐγὼ μοναχὸς καὶ διάκονος (στὴ μονὴ Κρουσταλῆνιας) τὸν Ἰούλιο τοῦ 1987. Ἀνέλαβα τότε τὴν ἐνορία τοῦ ἁγ. Κωνσταντίνου

ἐδῶ στο ὄρος. Τὸν Ἰούλιο τοῦ 1990 μετὰ τὸν θάνατο τοῦ Μητροπολίτη Ἀμνηστίου ἀναλαμβάνει ὁ Νεκτάριος. Στὴν σκέψη τοῦ εἶναι να ἀναστηλῶσιν ὅλα τὰ μοναστήρια που βρίσκοντο στὴν Μητροπολιτικὴ τοῦ περιφέρειας. Ἐνα ἀπὸ αὐτὰ εἶναι ἡ μονὴ τῆς Βιδιανῆς. Μου γίνετα ἡ πρόταση να τὴν ἀναστήσω. Ἡ μονὴ εἶναι ἱστορικὴ καὶ μέχρι τὸ 1950 «ζωντανή», ἐγκαταλείπεται ἀφ' οὗ πεθαίνει καὶ ὁ τελευταῖος νυοῦμενός της, ἔτσι περνᾷ σὲ μὴ περίοδο ἐγκαταλείψεως.

Στὸ σκεπτικὸ τοῦ Μητροπολίτη Πέτρου προστίθεται ἡ ἰδέα τοῦ ἱατροῦ κ. Καραβελάκη, να λειτουργήσῃ στὴν Μονὴ ἓνα μουσεῖο φυσικῆς ἱστορίας. Καὶ γιὰ ὅτι να ἀναδειχθῇ τὸ μοναστήρι θρησκευτικὸ κέντρο καὶ παράλληλα σὰν χώρος μελέτης τῆς τοπικῆς κληρονομίας καὶ πανίδας, με τὸ Μουσεῖο Φυσικῆς ἱστορίας.

Δεδομένου ὅτι ἐγὼ ἔχω γνώσεις (πτυχιούχος σχολῆς Μηχανικῶν μεταλλίων - μεταλλουργῶν) θεωρήθηκε καλὸ να συνδυαστοῦν τὰ δύο ἀντικείμενα. (Ἡ ἀναβίωση τῆς μονῆς ὡς θρησκευτικὸ καὶ πολιτιστικὸ κέντρο καὶ ἡ λειτουργία ἐνός Μουσείου Φυσικῆς ἱστορίας).

Γιὰ τὴν πραγματοποίηση τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ ἡ μονὴ ἐντάχθηκε στὸ πρόγραμμα Leader I ἔτσι δόθηκε ἡ δυνατότητα ν' ἀναστηλῶσιν δυο αἶθουσες τοῦ τμήματος τοῦ Μουσείου Φυσικῆς ἱστορίας.

Γιὰ τὴν οὐλοκήρωσή τοῦ ἔχουμε κάνει μὴ πρόταση στὸ πρόγραμμα INTEREG II ὁποῖα ἔχει ἐγκριθῇ καὶ πιστεύουμε πως θα υλοποιηθῇ ἀπὸ τὴν Ἀναπτυξιακὴ Λασιθίου. Ἐτοῖς πιστεύουμε θα οὐλοκήρωθῇ τὸ Μουσεῖο, ἔκτασης 150 τετραγωνικῶν μέτρων σὲ πρώτη φάση, που θα πε-

Βρεφοκρατούσα Θεοτόκος, 1721.
Νικητὰς Σπηῆς. Μονὴ Κεράς. Μουσεῖο ἁγίας Αἰκατερίνης - Ἡράκλειο.

ριθάβει ἐκθέματα ἀπὸ τὸν ὀρεινὸ ὄγκο τῆς Δίκτης.

- Ὑπάρχει κατὶ παρόμοιο στὴν περιοχή;

«Ὀχι δὲν ὑπάρχει ἄλλο παρόμοιο μουσεῖο στὴν περιοχή. Ἡδὲν βρισκόμαστε σὲ συνεργασία με τὸ Μουσεῖο Φυσικῆς ἱστορίας τοῦ Πανεπιστημίου Κρήτης. Τὸ τμήμα βιολογίας τοῦ Πανεπιστημίου θα μᾶς ὀργανώσει τὸ Μουσεῖο, με υπεύθυνο τὸν ἀναπληρωτὴ καθηγητὴ τοῦ τμήματος βιολογίας κ. Μυλωνά».

- Γιὰ τὴν παραπέρα συντήρηση, ἐρευνα καὶ ἐξέλιξη τοῦ μουσείου τί ἔχει προβλεφθεῖ;

«Ἀπὸ κοινού, Πανεπιστήμιο καὶ Μονὴ ἐτοιμάζουμε ἓνα ἐσωτερικὸ κανονισμὸ λειτουργίας τοῦ Μουσείου, γιὰ τὴν βιωσιμότητά τοῦ».

- Ἡ δημιουργία τοῦ μουσείου ἀγγίζει τὴν νεωτεριστικὴν πολιτικὴ τῆς Ἐκκλησίας να προσεγγίσει τὸν κόσμο καὶ ἀπὸ διαφορετικὲς κατευθύνσεις;

«Ἡ Ἐκκλησία ἔχει ἓνα σκοπὸ, τὴν σωτηρία τῶν μελῶν της. Γιὰ να φτάσουμε αὐτὸν τὸν στόχο περνᾶμε ἀπὸ τὸν συνάνθρωπό μᾶς. Προσεγγίζοντας τὴν ἀνθρώπινη καρδιά καὶ τὸν ἀνθρώπινο πόνο στὴν προσπάθειά τοῦ να ἐξυμνήσῃ τὸν δημιουργὸ τοῦ περνᾶμε μέσα ἀπὸ τὴν καλῶς ἐννοούμενη περιέργεια τοῦ ἀνθρώπου στο να γνωρίσῃ τὸν περιβάλλοντα κόσμο, ὁ ἀνθρώπος μπορεῖ να ἐξυμνήσῃ τὸν θεὸ τοῦ. Πιστεύω ὅτι θα λειτουργήσῃ τὸ μουσεῖο συμπληρωματικὰ στὸν σωτηριώδη σκοπὸ που ἔχει ἡ Ἐκκλησία».

- Τὶ χρονολογία ὑπάρχει γιὰ τὴν οὐλοκήρωσιν τοῦ μουσείου;

«Ἐκτός ἀπροόπτου, τὸ Μουσεῖο θα εἶναι ἐτοιμὸ τὸν Μάιο τοῦ 1999 να στεγάσῃ σὲ πρώτη φάση τὰ τμήματά τοῦ πετρολογικὸ, φυτολογικὸ, ζωολογικὸ».

- Θα δέχεται ἐπισκέπτες ὅλο τὸ χρόνο;

«Ναι, θα εἶναι ἀνοικτὸ ὀλοκλήρῳ τὸν χρόνο. Πιστεύω ἐπίσης ὅτι θα φέρει τουρίστες ἀπὸ τὰ παράλια, συμβάλλοντας

καὶ σὰν ἐναλλακτικὴ μορφή τουρισμοῦ. Στοιχεύοντας σὲ ἐπισκέπτες με φυσιογνωμικὰ καὶ πολιτιστικὰ ἐνδιαφέροντα, οἱ ὁποῖοι δὲν θα εἶναι μόνον ἐπισκέπτες ὡρῶν, ἀλλὰ ἐφ' ὅσον θα ἔχουν τὰ ἐρεθίσματα θα μποροῦν να παραμείνουν γιὰ ἡμέρες».

- Ἐξενδοχειακὴ ὑποδομὴ ὑπάρχει στὴν περιοχή;

«Ὀχι ἡ ἀπαιτούμενη πρὸς τὸ παρόν. Ἀλλὰ συνδυάζοντας τὸ Μουσεῖο Φυσικῆς ἱστορίας, τὸ Δικταῖον Ἀνδρὸ καὶ τὸ Λαογραφικὸ Μουσεῖο τοῦ ἁγίου Γεωργίου, ὁ ἐπισκέπτης θα παίρνει μὴ οὐλοκλήρῳ ἀπόψη τῆς περιοχῆς καὶ ταυτοχρόνα θα τὸν δημιουργηθῶν τὰ ἐρεθίσματα γιὰ τὴν πολυήμερη παραμονή τοῦ».

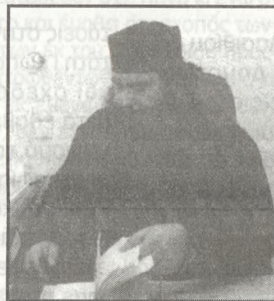
Ἡ ἔξενδοχειακὴ ὑποδομὴ θα υλοποιηθῇ μέσα ἀπὸ τὸ πρόγραμμα Leader II, ὁποῦ δίνονται κίνητρα γιὰ ἀγροτοτουριστικὰ καταλύματα ἀξιόπιστων προδιαγραφῶν».

- Πόσο «ζωντανὸ» εἶναι τὸ μοναστήρι; Γιάτὶ μάλιστα δὲν μπορεῖ να ὑπάρξει καὶ μουσεῖο χωρὶς Μονή;

«Ἐνα μοναστήρι γιὰ να εἶναι ζωντανὸ πρέπει να ἔχει μὴ ἰκανὴ ἀδελφότητα. Πρὸς τὸ παρόν εἶμαι μόνος, γι' αὐτὸ ἡ συνάντησή μᾶς ἐγίνε ἐδῶ - τόπο προσωρινῆς διαμονῆς. Ἡ μονὴ εἶναι ἓνα ἐργοτάξιο, ἀναστηλῶνται τῶρα. Ἡ ἀναστήλωση γίνετα με τὴν ἐπιβλεψὴ τῆς 13ης ἐφορείας ἀρχαιοτήτων. Ἐπίσης, να θυμίσω, ὅτι ἡ μονὴ Βιδιανῆς ἔχει χαρακτηρισθῇ ἱστορικὸ καὶ διατηρητέο μνημεῖο ἀπὸ τὴν μακαρίτισσα Μελῖνα, τὸν Νοέμβριο τοῦ 1994. Γιὰ να ὑπάρξει ἀδελφότητα, πρέπει πρῶτα ν' ἀναστηλῶσιν οἱ χώροι (κελίδια) τῶν μοναχῶν καὶ μετὰ να ἐπανδρωθῇ ἡ μονὴ. Πρέπει δηλ. να οὐλοκήρωσιν οἱ μοναστικὸι χώροι».

- Με τὴν οὐλοκήρωσιν ἀναστήλωσης τῆς Μονῆς θα ὑπάρξει δυνατότητα να φιλοξενηθῇ τὸ μοναστήρι ἐπισκέπτες;

«Παράλληλα με τοὺς μοναστικούς χώρους θα ὑπάρχουν χώροι γιὰ να φιλοξενοῦνται μελετητὲς καὶ ἐπιστήμονες που θα ἀσχοιοῦνται με τὸ Μουσεῖο καὶ ἐπισκέπτες με θρησκευτικὰ ἐρεθίσματα. Ἐπίσης ἔ-

χει γίνε μὴ προσπάθεια ἀναδόσωσης τοῦ περιβάλλοντος χώρου τῆς μονῆς - 60 στρέμματα - μέσα ἀπὸ τὸ πρόγραμμα μὴ δημόσιας δασοπονίας».

Περιδιαβαίνοντας, λίγο ἀργότερα, τὸν χώρο τῆς Μονῆς καὶ διαβάζοντας τὴν οικονομοτεχνικὴ μελέτη γιὰ τὸ ὅλο ἔργο, διαπιστώνουμε πως οἱ προσπάθειες τοῦ Νυοῦμενου καρποφοροῦν βήμα, βήμα.

Με στόχο τὴν προβολή καὶ τὴν ἀνάπτυξη μὴς διαφορετικῆς ἀρμονικῆς σχέσης τοῦ ἀνθρώπου με τὸν περιβάλλον, εἶναι σίγουρο ὅτι οἱ παραπάνω δραστηριότητες θα συμβάλλουν σὲ μὴ συνολικὴ πολιτιστικὴ ἀλλὰ καὶ οικονομικὴ ἀναβάθμιση τοῦ ὄρους Λασιθίου».

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ

Ἰδρύθηκε τὸ 1854 ἀπὸ τὴν Λασιθιώτικη οἰκογένεια τῶν Βιδῶν που ἀπαντᾷ στὴν Κρήτη ἀπὸ τὸν 13ο αἰῶνα. Κατὰ τὸν νέο ἀποικισμὸ τοῦ ὄρους ὅπου τὸν 15ο αἰῶνα στὴν εἰσοδὸ τῆς μονῆς κτίστηκε ἀπὸ τὴν ἴδια οἰκογένεια τῶν Βιδῶν συνοικισμὸς, που τὸ 1583 εἶχε 8 σπῖτια. Πρωτοαναφέρεται σὰν Μετόχι τῶν Βιδῶν καὶ ἀργότερα 1630 ὡς Βιδιανή. Πότε καταστράφηκε ὁ ἐγκαταλείψθηκε ὁ συνοικισμὸς δὲν εἶναι γνωστὸ. Τὰ ερεῖπια τοῦ σώζονται στὴν εἰσοδὸ τῆς μονῆς. Πιστεύεται πως ὑπῆρχε παλαιότερη Ἐκκλησία στὴ θέση τῆς σημερινῆς μονῆς. Στὴν ἐπανάσταση τοῦ 1866, ὁ ὀμὲρ πυρπόλησε τὸ μοναστήρι, ὅπως καὶ ὁ ἰδιόμορφος τὸ ὄρος τῆς Μῆς τοῦ 1867. Τὸ 1876 ἀνακαινίζεται. Ἡ τελευταία σελίδα τῆς ἱστορίας τῆς Μονῆς κλείνει με τὸν θάνατο τοῦ τελευταίου μοναχοῦ τῆς τοῦ Φωτίου τοῦ 1968.

Από τον «Πολίτην» της Νεαπόλεως αναδημοσιεύωμεν άρθρον του Λογοτέχνου κ. Ιωάννου Παυλάκη, περί του κορυφαίου υμνωδού της Ορθοδοξίας Ρωμανού του Μελωδού. α

Ρωμανός ο Μελωδός

ΤΟΥ Κ. ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΥΛΑΚΗ - ΛΟΓΟΤΕΧΝΗ

Ανάμεσα στους σπουδαίους μελωδούς υμνωδούς της ορθοδοξίας κορυφαίος στάθηκε ο Ρωμανός ο Μελωδός, που ονομάστηκε διεθνώς «Πίνδαρος» της Βυζαντινής εκκλησιαστικής υμνογραφίας. Δυστυχώς πολύ λίγα ξέρουμε για τη ζωή του. Ελάχιστες πληροφορίες μας δίνει το Μνηαίο της 1ης Οκτωβρίου, ημέρας που εορτάζεται η μνήμη του. Αυτά που γνωρίζουμε είναι ότι γεννήθηκε στην πόλη Εμεσα (σημερινή Χομς, Βιομχ. πόλη που επισκέφθηκαν πρόσφατα) της Κοίτης Συρίας γύρω στα 490 μ.Χ. από γονείς Εβραίους. Μικρός ήρθε στο Βηρυττό του Λιβάνου, μυήθηκε στο χριστιανισμό και έγινε διάκονος στον ορθόδοξο ναό της Αναστάσεως. Αρτίοτατη ελληνική μόρφωση πήρε από την περιώνυμη τότε σχολή της Βηρυτού. Αργότερα ήρθε στην Κων/πολη και ως τα γεράματά του (460 μ.Χ.) υπηρέτησε ως ιερέας στο ναό της Θεοτόκου. Εκεί έγραψε και το πασίγνωστο και υπέροχο κοντάκιο της γέννησης του Χριστού με θεία έμπνευση, κατά την παράδοση που αναφέρει ότι «είδε καθ' ύπνον την Παναγίαν να του εγχειρίζει ένα "κοντόν" δηλ. μικρό διπλωμένο χαρτί (εξ ου και κοντάκιον) και να τον προτρέπει να το φάει. Ευθύς επνεύσθη και αναστάς και αναβάς εις τον άμβωνα ήρξατο τουτο ψάλλων» (Η Παρθένος σήμερα...).

Κάτι ανάλογο λέγεται ότι συνέβη πριν από μερικούς αιώνες και στο Σάιτμπουργκ της Αυστρίας, όπου κάποιος καθολικός ιερέας-μουσουργός εμπνεύσθηκε το επίσης πασίγνωστο και παγκόσμιο πια Χριστουγεννιάτικο άσμα "Stille Nacht, Heilige Nacht..." την "Αγία Νύχτα που προσμένουν με χαρά οι Χριστιανοί...". Τα θέματα της ποίησης του Ρωμανού είναι ανεξάντλητα. Έγραψε δε περίπου 500 κοντάκια. Δεν υπάρχει πτυχή της Χριστιανικής λατρείας που να μην την ξεδιπλώνει αριστοτεχνικά. Η Ο μέγας Βυζαντινολόγος Krumbacher γράφει: "Ο Ρωμανός εβεήτωσε, εκκληλώπισε, εξύψωσε τόσο τη Χριστιανική ποίηση, ώστε έγινε δάσκαλος όλων των επόμενων υμνωδών - μελωδών και δη των ονομαστών: Κοσμά του μελωδού και Ανδρέου Κρήτης και δίκαια μπορεί να θεωρηθεί ως ο μέγιστος των Χριστιανών ποιητών - υμνωδών όλων των αιώνων".

Ο Ρωμανός εξύμνησε το Σωτήρα Χριστό, τη Θεοτόκο, τους Αποστόλους, τους Αγίους, τους Μάρτυρες με νουή, φαντασία, μεγαληγορία, αισθητική τελειότητα, θεσπέσια διδάγματα - μηνύματα, θαυμάσιες εικόνες, δραματικότητα μαζί και λιρισμό, μετρική αρτιότητα και ποικιλία και θεόπνευστη, θεσπέσια μελωδία.

Και τώρα το κοντάκιο του Ρωμανού του Μελωδού που αναφέρεται στη Γέννηση του Χρι-

στού (κοντάκια ονομάζονται οι "κοντοί" δηλ. επιγραμματικοί, σύντομοι, περιληπτικοί ύμνοι της όλης υποθέσεως μιας εορτής) που είναι κατά κοινή ομολογία ένα ποικιλόμορτο αριστούργημα, που μπορεί αδιαμφισβήτητα να συγκριθεί με ομηρικούς ή Πινδαρικούς ύμνους ή με χορικά του Αισχύλου ή του Σοφοκλέους και που γι' αυτό έγινε πασίγνωστο, είναι το ακόλουθο:

"Η Παρθένος σήμερα τον Υπερούσιον τίκει
και η γη το Σπήλαιον τω απροσίτω προσάγει.
Αγγελιοι μετά ποιμένων δοξολογούσι
μάγοι δε μετά αστέρος οδοιπορούσι
δι' ημάς γαρ εγεννήθη παιδίον νέον
ο προ αιώνων Θεός".

Ως φιλόλογος και όχι ως θεολόγος θα επιχειρήσω τη φιλολογική και φιλοσοφική του ερμηνεία αν και πιστεύω ότι καμιά φιλολογική ερμηνεία δεν μας χαρίζει τόσο πνευματική και ψυχική ευδαιμονία, όση η μελωδική του απόλαυση με την Χριστουγεννιάτικη εωθινή θαύρωρή μέσα στην εκκλησία. Ολόκληρο το κλασικό αυτό ποικιλόμορτο αριστούργημα είναι στο σύνολό του ένας θαυμάσιος ζωγραφικός πίνακας, ολοζώντανος, ένα θαυμάσιο ψηφιδωτό σαν εκείνα της Αγίας Σοφίας ή του Δαφνίου και θα το ζήλευσε κι ο καλύτερος ζωγράφος ή καλλιτέχνης του κόσμου. Αν' όσους έχουν απεικονίσει τη γέννηση του Χριστού.

Είναι μια μοναδική σύνθεση διαλεκτικών αντιθέσεων φυγοκεντρισμού και κεντρομολισμού στοχασμών, νοημάτων, συναισθημάτων και η κάθε ψηφίδα, η κάθε λεπτομέρεια, η κάθε λέξη με εκπληκτική ομορφιά εντάσσεται στο συνολικό μελωδικό πίνακα - κέντημα λόγου - ύμνου - μελωδίας.

Ας ρίξουμε όμως τον προβολέα της φιλολογικής ερμηνείας σε κάθε μια απ' τις ψηφίδες αυτές: Η Παρθένος λοιπόν η «απειρόγαμος» τίκει - γεννά. Ιδού η πρώτη διαλεκτική αντίθεση. Ιδού η πρώτη θαυματουργική έκφραση της θείας Παντοδυναμίας. Αλλά και αυτή καθ' αυτήν η Παρθένος εγκλείει την αντίθεση προς την Εύα. Εκ της Εύας "ερρυή τα φαύλα" εκ της Παρθένου "Παρθένος γαρ η εκείνης γαστήρ" όπως επισημαίνει άλλο σχετικό κοντάκιο.

Η προγονική κατάρα με τη γέννηση αυτή μετουσιώνεται σε θεία ευλογία, την άσπορο ενσάρκωση του Θεού βρέφους.

Ο ιστορικός ενεστώς "τίκει" (γεννά) που επιτείνεται με το "σήμερα" γεφυρώνει τους αιώνες, όπως και σε άλλες κορυφαίες στιγμές Χριστιανικής λατρείας (σήμερα κρεμάται επί

ξύλου... σήμερα τα άνω τοις κάτω συνομιλεί...) και παρουσιάζει ολοζώντανη μπροστά μας αυτή τη θεία στιγμή με την ταπεινή μεγαλοπρέπεια της φάτνης μέσα στην Αγία Νύχτα την θεία γέννηση.

Και γεννά ποιόν; Τον υπερύσιο δηλ. τον ι-δεατό, τον αγέννητο, τον αιώνιο, τον άναρχο, αυτόν δηλ. που είναι πνεύμα και ουσιώνεται "ο λόγος που ην εξ αρχής και σαρξ εγένετο", κατά τον Ευαγγελιστή Ιωάννη.

Η γη, ένα απειροελάχιστο κοσμικό δημιούργημα μέσα στο άπειρο σύμπαν προσφέρει στον υπερύσιο Δημιουργό, τον απρόσιτο, τον άρατο, τον υπερκόσμιο ένα σπήλαιο και όχι ένα ανάκτορο.

"Τι γαρ ευτελέστερον σπηλαίου, τι δε ταπεινότερον σπαργάνων" επισημαίνει άλλο Χριστουγεννιάτικο τροπάριο, για να υπογραμμίσει τη συγκατάβαση της θείας της Παντοδύναμης μεγαλοσύνης, που αρχίζει σε μια φάτνη και καταλήγει σε ένα σταυρό κι ένα τάφο. Καταδιωγμένος είναι ο Θεάνθρωπος από την αχαριστία αυτών που ήρθε να σώσει και που του πρόσφεραν κοιλίαν αντί του μάνα. Το σπήλαιο αυτό είναι σημείο επαφής του αιώνιου και του άπειρου κύκλου του Θεού - που το κέντρο του είναι παντού και η περιφέρεια ουδαμού - με το φευγαλέο και πεπερασμένο, το απειρο-ελάχιστο στο σύμπαν που λέγεται άνθρωπος, που λέγεται γη. Θαυμάσια λοιπόν είναι η ρητορική - διαλεκτική σύνθεση του προσάγει με το απρόσιτο. Άλλο δε σχετικό πάλι τροπάριο επισημαίνει:

"Τι σοι προσενέγκωμεν Χριστέ, ότι ώφθης επί γης ως άνθρωπος δι' ημάς: Οι άγγελοι τον ύμνον, οι ουρανοί τον αστέρα, οι μάγοι τα δώρα, οι ποιμένες το θαύμα, η γη το Σπήλαιον, η έρημος την φάτνην, ημείς δε μητέρα Παρθένον". Και προχωρεί ο Ρωμανός ο μελωδός στη σύζευξη ουρανού και γης, αιώνιου εφήμερου, Θεού και ανθρώπινου, αγγέλων και ποιμένων. "Τα άνω τοις κάτω συνεορτάζει, τα κάτω τοις άνω συνομιλεί", όπως επισημαίνει άλλο τροπάριο της βαπτίσεως του Χριστού. Και η σύζευξη γίνεται δοξολογία του: "δόξα μεν εν υψίστοις" "Ειρήνη δε και ευδοκία" επί της γης. Απλοί βοσκοί συμπληρώνουν την ταπεινή μεγαλοπρέπεια της φάτνης και όχι μεγαλοσχημονες άρχοντες της γης. Και ολόκληρωνουν την εικόνα της Γεννήσεως (εξάσιος ζωγράφος με το Λόγο γίνεται ο Ρωμανός) οι μάγοι. Οι μάγοι "οι τοις άστροις λατρεύοντες" υπό α-

στέρος διδασκόμενοι και οδηγούμενοι (όπως επισημαίνει άλλο κοντάκιο της γεννήσεως του Χριστού) οδοιπορούσι. Η διαλεκτική αντίθεση - σύνθεση του να διδάσκονται οι άστρο-λάτρες - ειδωλολάτρες να προσκυνούν, να προσφέρουν δώρα στον ενσαρκούμενο πνευματικό δημιουργό, τον ήλιο της Δικαιοσύνης, αναθεωρούντες τις ειδωλολατρικές τους πεποιθήσεις είναι και φιλοσοφικά και φιλολογικά αξιοθαύμαστα. Με τον ιστορικό ενεστώτα πάλι "οδοιπορούσι" βλέπουμε αυτή τη στιγμή νοερά μπροστά μας τους μάγους να προχωρούν προς τη Βηθλέεμ με τα συμβολικά τους δώρα: σμύρνα, χρυσόν και λίβανον. Αγγελοι και ποιμένες δοξολογούν, ενώ μάγοι οδοιπορούν. Η έκφραση μιας ακουστικής και μιας οπτικής εικόνας εν κινήσει προσδιορίζουν και εδώ μια θαυμαστή συνθετική χάρη στο κοντάκιο. Και η σύζευξη ουρανού και γης φωτίζεται και ενισχύεται με τον κεντρομολισμό δύο ισοσυληθών και ομοιότροπων εμπρόσθετων προσδιορισμών: "μετά ποιμένων - μετά αστέρος". Η ισοσυληθία, ο ισοτονισμός, η ομοιοκαταληξία δεν είναι όπως νομίζουν μερικοί εφεύρημα των νεωτέρων χρόνων (16' αιώνα και εξής στη Δύση). Ήδη και σε αρχαία Ελληνικά κείμενα κλασσικά του θουκυδίδου, του Ισοκράτους κ.ά. συναντούμε αυτό το αισθητικό φαινόμενο αλλιώς και στον περιώνυμο Ακάθιστο Υμνο (7ος αιώνας μ.Χ.) λ.χ.:

"Χαίρε ύψος δυσανάβατος ανθρωπίνοις λογισμοίς
Χαίρε βάθος δυσθεώρητον και αγγέλων οφθαλμοίς"

Δεν είναι λοιπόν τυχαία και η ομοιολογία ακόμα των ρημάτων: δοξολογούσι - οδοιπορούσι! Και ο επίλογος του Ρωμανού επιγραμματικά αιτιολογεί την όλη απλή τελετουργική εικόνα - γέννηση όπου, όπως λέει κάποιο στιχηρό, "Θεός το τεχθέν, η δε μήτηρ Παρθένος (θνητή) τι δε μείζον άλλο καινόν είδε η κτίσις;" Για μας τους ανθρώπους γεννήθηκε τώρα ένα βρέφος "ίνα την υιοθεσίαν απολαύωμεν αλλιώς αυτό το νεογέννητο βρέφος δεν είναι άλλο παρά "προ αιώνων Θεός", ο άναρχος, ο αχώρητος, ο αγέννητος, ο υπέρχρονος, ο αιώνιος, ο Δημιουργός του παντός και έτσι "βρεφουργείται μεν ο κτίστης - νεουργείται δε η κτίσις".

Μ' αυτή την υπέροχη αντιθετική διαλεκτική σύνθεση κλείνει το επιγραμματικό του αυτό αριστούργημα ο αθάνατος μελωδός. Και καθώς το ακούμε "ενσαρκωμένο" από θεόπνευστη μελωδία, θαρρώ πως γίνεται φάτνη η καρδιά μας και "μεταλλαβίνουμε" κάθε χρόνο ανήμερα των Χριστουγέννων "γεύσεως αναγεννήσεως και θείας αθανασίας". Θείε Ρωμανέ σε ευχαριστούμε, καλό μου φίλο σας ευχαριστώ.

Από τον σύλλογο των καθηγητών του Γυμνασίου - Λυκείου Τζερμιάδων πήραμε και δημοσιεύουμε την κατωτέρω επιστολήν:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΡΧΗ
ΠΥΡΑΓΩΝ ΤΖΕΡΜΙΑΔΩΝ
ΛΥΚΕΙΟ ΤΖΕΡΜΙΑΔΩΝ

Τζερμιάδα 2-1-1999
Αριθ. Πρωτ. 71

ΠΡΟΣ: Δ/ση Δ/μιας Εκπ/σεως Ν. Λασιθίου

Θέμα: Εκκλησιασμός μαθητών στη γιορτή των Τριών Ιεραρχών

Ο Σύλλογος των καθηγητών Γυμνασίου-Λυκείου Τζερμιάδων αν παραπάνω Σχολείων, εκφράζουν την λύπη τους, για την άρνηση του πρωτοπρεσβυτέρου - αρχιερατικού Επιτρόπου Επαρχίας Λασιθίου και πρώην Λυκειαρχη Τζερμιάδων κ. Παύλου Κουμαρτζή να λειτουργήσει την Παρασκευή 29-1-99 για τον εορτασμό των Τριών Ιεραρχών και εκκλησιασμό των μαθητών σύμφωνα με το έ-
Πρέπει να σημειώσουμε ότι ύστερα από έγγραφο της Δ/σης Δ/μιας Εκπ/σης Ν. Λασιθίου οριζόταν οι δύο πρώτες ώρες της Παρασκευής για τον εορτασμό των Αγίων μια και το Σάββατο ήταν

αργία.
Δεν γνωρίζουμε τα αίτια της κάθετης αυτής άρνησης του, όμως πρέπει να σημειώσουμε ότι τέτοιες συμπεριφορές απομακρύνουν περισσότερο τη νεολαία από την Εκκλησία σε μια περίοδο μεγάλης κρίσης αξιών.
Τα σκόλια για τα παραπάνω τα αφήνουμε σε εσάς.
Οι Δντές
Δερμτζάκης Αντώνης
Πυθαρούλης Θεοχάρης
Οι καθηγητές
Περακάκης Κων/νος
Ηλιόπουλος Γεώργιος
Κακουλάκης Χάρης
Παπαδάκης Νίκος
Φοριδάς Μενέλαος
Τζιράκης Εμμ.
Κρητικός Σωκράτης
Παρθενάκης Κων/νος
Ζερβού Μαρία
Δελλατόλας Στέλιος
Κόττας Θεόδωρος
Σκλιβάνου Στέλλα
Γκαμπέλης Ηλίας

Χαρούλα Βερίγου Μπάντιου, Κέρκυρα

Οι εμμονές μου στη ρίζα την γεμάτη περηφάνεια τη λασι-
θιώτικη, φανερές κι αφανέρωτες, συγκροτούν την πεμπτου-
σία της ζωής όπως ακόμα φιλοδοξώ να την ονειρεύομαι και
της ζωής πο ακοιουθώ, με σεμνότητα, θέλω να πιστεύω: Οτι
αγαπώ εκεί, από την κυρία Αντιγόνη... ίσαμε την κορφή της Δί-
κτης, αποτελεί γέφυρα με ό, τι ιδανικό και μεγάλο, με το θεό.
Οιες οι νύχτες έχουν φεγγαρόφωτο, μα στις δικές μου δεν
λάμπει άλλο από το φεγγαρόφωτο τ' ολόγιομο των παιδικών
μου χρόνων κι ας είναι μνήμη, θύμηση, παρελθόν ή όπως αλ-
λιώς το ήνε.
Εμένα μ' ακοιουθεί πάντοτε και ποτέ δεν θα το δω μ' άλλα
μάτια, απ' αυτά τα γεμάτα αίνιγμα και μελαγχολική αθωότητα
που βεβαιώνει αντικρύ μου, ο σπασμένος καθρέφτης. Είναι
στιγμές που η ψυχή δεν βολεύεται σε τούτο το σώμα, γλι-
στράει και φεύγει. Χώμα και σώμα, τούτης της ψυχής, η Κρή-
τη. Η Κρήτη είναι πόθος και νοσταλγία και δεν γίνεται τούτα τα
δύο, να συμμαχήσουν με τη λογική. Πηγαίνουν πίσω απ' την
καρδιά κι όπου οδηγεί η αιματόχρωμη γραμμή της, ευτυχώς.
Ευτυχώς γιατί με την λογική, δύσκολα ανοίγουν οι πύλες της
ευτυχίας: η ευτυχία κυλάει, μέσα στο αίμα μας. Εύχομαι σε ό-
λους, στο όνομα των αγίων ημερών που έρχονται, τη ζωή, την
αγάπη, την ευτυχία.

Μεταξύ μας

Το στιγματισμό τον έχει ληφθεί το καλοκαίρι του 1997. Η συντροφιά είναι όλοι συνταξιούχοι, εκ δεξιών προς τα αριστερά: Ελευθέριος Σπανάκης της αγροφυλάκης, ο Νικόλαος Δετοράκης του ΟΤΕ, ο μόλις διακρινόμενος Εμμαν. Χαραλαμπίδης της αστυνομίας, ο Εμμαν. Σπανάκης ο Φλόκας με την καπελαδούρα του ΟΓΑ και ο Ιωάννης Σπανάκης του ΙΚΑ.

Εξ αυτών οι δύο, ο πρώτος ο Λευτέρης και ο τέταρτος ο Μανώλης ο Φλόκας δεν ευρίσκονται μεταξύ ημών σήμερα. Εφυγαν και τους εκδήλεψε σύσσωμο το χωριό, όπως κηδεύει όλους τους νεκρούς του ο μιν πρώτος το καλοκαίρι, ο δε δεύτερος το φθινόπωρο του 1998.

Και οι δύο επέρασαν το μεγαλύτερο μέρος της ζωής των μέσα εις την αγοράν και τα καφενεία του χωριού γι' αυτό ήσαν πολύ γνωστοί και αγαπητοί και η απουσία των σήμερα είναι πολύ αισθητή. Ο Μανώλης ο Φλόκας μετέφερε μικροδέματα και μαντάτα εις τα σπίτια και τα καφενεία του χωριού, προύπαντούσα και καθυσόριζε τους ταξιδιώτες και επισκέπτες γι' αυτόν τον έβλεπε πάντοτε εις τους σταθμούς των λεωφορείων των οποίων τα δρομολόγια εγγύριζε άριστα αφού αφορούσαν και το αντικείμενο της εργασίας του.

Παρά τις εκρήξεις του χαρακτήρος του λόγω συγγενούς παθήσεως και αναπηρίας ήταν ευχάριστος, συμπαθής, κοινωνικός και διασκεδαστικός και αγαπητός.

Κάποτε το 1959 όταν ήμουν αγροτικός Ιατρός στο χωριό έκανα μίαν μετακόμισιν. Ηλθε λοιπόν αυτόκλητος βοηθός στη μεταφορά της οικοσκευής και χωρίς να τον δει κανείς βρήκε δύο Λουξ που είχα προς φωτισμόν (τότε δεν υπήρχε ηλεκτρικό ρεύμα στο χωριό), τα παίρνει κι ανεβαίνοντας στα στενά του Ανωφιδιανού με το γνωστό χινοειδές του βάδισμα τα κτύπαγε μπρος-πίσω και μου τα 'φερε καλοκαιρινά στο νέο σπίτι χωρίς γιόμπους και αμιάνα. Δώσε μου το διατεταγμένο μου και μη φωνάζεις μου είπε κι άλλη φορά δεν το ξανακάνω.

Αντε Μανωλίδο καλή στρατιά.

Ο άλλος απών «το Λευτεράκι» όπως ήταν γνωστός, είναι ο τραγικός συνταξιούχος αγροφύλακας που πέθανε στην αγωνιώδη του προσπάθεια να σώσει τον αυτόχειρα γαμβρόν του διδάσκαλον Δημήτριον Νεοφώτιστον ο οποίος είχε πάρει μεγάλη ποσότητα γεωργικού φαρμάκου.

Ήτανε πολλά χρόνια αγροφύλακας της περιοχής. Ζήσαμε ως παιδιά μαζί εις τον Ανωφιδιανόν αφού είμασταν γείτονες και συγγενείς. Μπορώ να πω ότι ήτανε λίγο απομονωμένος μικρός και δεν τον θυμούμαι να παίρνει

μέρος στα ομαδικά παιχνίδια του μεγάλου παιδικού πληθυσμού του Ανωφιδιανού. Επερνούσε τις ώρες του κατασκευάζοντας μύλους παντός τύπου με άρτοκους, ασφεντιλιές, ξύλα και άλλα υλικά. Το αλώνι, το ακρόδωμα και η μικρή αυλή του σπιτιού τους ήταν γεμάτα μύλους με ένα ορθό με δύο με τρία και με τέσσερα ορθά που σβουρίζανε με χρωματιστά πανιά.

Όσο μεγάλωνε βελτίωνε και την τεχνική του και στο τέλος έφτιαχνε δημιουργήματα ασύγου τεχνικής παντός καιρού που αντλούσαν νερό.

Ήτανε επίμονος, μεθοδικός και υπομονετικός, υψηλός για την ηλικία του και ευθυτενής. Δεν ξέρω γιατί τον παρνομοιάζαμε τότε «Λιάπη της πατρίδος».

Λιάπηδες ονόμαζαν οι κρητικοί τους αξιωματικούς του Ελληνικού στρατού, και τους στρατιώτες που ήρχοντο εθελοντικά από την μητέρα Ελλάδα να βοηθήσουν την Κρήτην κατά τις επαναστάσεις του 1840, 1866 κ.λπ.

Ισως επειδή ήταν χαϊδεμένος από τους γονείς του τον εφώναζαν «Λευτεράκι» όνομα που διетήρησε μέχρι του θανάτου του. Να μνημονεύσω εδώ ότι είχε ένα αδελφό το Γιώργη, ένα εύρωστο, κοινωνικό με πολλούς φίλους παιδί, λιμνρό μαθητή, που χάθηκε έφηβος από μια κεραυνοβόλο λοίμωξη και τον έκληψε όλη η επαρχία.

Ως αγροφύλαξ ελειτουργήσε πολύ καλά. Εγνώριζε το ιστορικό, τα όρια και τους γείτονες κάθε ιδιοκτησίας και ήταν αδύνατον να διαφύγει της προσοχής του η μετακίνησις ορίου τινός ή σταθικού όπως λέγεται.

Υπήρξε άριστος οικογενειάρχης και σύζυγος και εμεριμνούσε με πάθος να αποκαταστήσει και τα εγγόνια του. Προ τριετίας είχαν προθυμοποιηθεί αυθορμήτως να μου δείξει την θέσιν και τα όρια ενός κτήματος στη θέση Μπρινά της περιοχής Μαρμακείου που είχα κληρονομήσει από τον πατέρα μου που δεν ήξερα. Εγνώριζε ότι η περιοχή είχε νεφού αφού και το ωραίο πηγαίο νερό του Μαρμακείου από εκεί ψηλά το παίρνουν, και εφантаζόμουν λοιπόν μίαν έκταση δασώδη με πρίνους, πλατάνια και γάργαρα νερά.

Εφύγαμε λοιπόν με το αυτοκίνητο ένα λιμνρό πρωϊνό του Σεπτέμβρη και φθάσαμε στις κατάφυτες πλαγιές της Καθαθούς. Από κάποιο σημείο προχωρήσαμε με τα πόδια. Είχαμε βγει από τις βαθύσκοις κοιλάδες και ανεβαίναμε σ' ένα εκτεταμένο ξέφωτο, που δεν είχε δρόμο, γεμάτο αστιβίδες, ασπαλάθους, αγγαραθιές και χαράκια που τα διασκέλιζε με μεγάλη ευκολία σαν τραγόπουλο και γω πίσω του επάσχιζα να τον ακολουθήσω ασθμαίνοντας.

Όσο ανεβαίναμε ο τόπος γινότανε πιο ερημικός, πιο άξενος, πιο ξηρός ώπου φθάσαμε σ' ένα τοπίο πράγματι σεληνιακό, καλυμμένο

από επίπεδο γρανίτη με ελάχιστο χώμα, με μοναδικήν βλάστησιν, μερικά γαϊδουράγκαθα και μερικές ασφεντιλιές ανθισμένες. Αυτή λοιπόν η μικρή ρεματιά ήταν η ιδιοκτησία μου. Αρχισε να μου δείχνει και τα όρια οπότε του λέω: Πάμε να φύγουμε το συντομότερο δυνατόν από δω και θυμούμαι που ξέσπασε σ' ένα φωναχτό γέλιο. Η κάθοδος ήτανε πιο δύσκολη για μένα από την άνοδο. Ο Λευτέρης βέβαια δεν είχε καμιά δυσκολία. Εβάρδιζε με μεγάλη άνεση στα βράχια και το υπογραμμίζω αυτό γιατί το επόμενο καλοκαίρι τον βρήκα σχεδόν παράλυτο στα πόδια του εξ αιτίας διακοπών. Εβάρδιζε υποβασταζόμενος με μεγάλην δυσκολίαν και εχρησιμοποίησε μια μπαστούνια.

Σε λίγο φθάσαμε στο αυτοκίνητο. Στρίψε προς την πατέλη μου είπε. Βγήκαμε στη κορφή της πατέλης σ' ένα πολύ περιποιημένο αμπελί. Τα θραψαθύρια είχαν ωριμάσει, τα βρήκαμε ξαπλωμένα νοχελικά πάνω σε κάτι πλακούρες με ρόγες μεγάλες, κίτρινες, κεχριμπαρένιες, διάφανες, λαχταριστές, σκεπασμένα εμ θρούμπες και με άηλους θάμνους. Το ωραιότερο επιτραπέζιο σταφύλι της Κρήτης με την γλυκύξινον γεύσιν και το λεπτό άρωμα. Κάπου έχω διαβάσει ότι όλα τα κρασοστάφυλα του τόπου μας, όπως και τα εμβόλια της Ξυνομηλιάς, της Ρωμανιάς, της Καραπηδιάς και της Χειμωνικής απιδιάς τα φέρανε οι Ενετοί που προσαρμόσθηκαν και ευδοκίμησαν στο κλίμα μας και παράγουν όλα αυτά τα ασύγκριτα σταφύλια και φρούτα.

Εκόψαμε αρκετά. Εγώ θα κρατήσω μόνο ένα για την Αθηνούλα, τ' άλλη κράτα τα στη Φωτεινή.

Εχωρίσαμε στου Μπιχινιάνη. Αυτός έφυγε για το σπίτι, εγώ κάθισα για καφέ. Ήτανε μια παρέα συνταξιούχοι. Βρήκατε το γονικό; Με ρώτησαν. Και βέβαια το βρήκαμε. Αλλά από τη συζήτηση βγήκε ότι το Λευτεράκι ίσως πρώτη φορά στη ζωή του είχε κάμει λάθος, το γονικό που μου έδειξε ήτανε ξένη ιδιοκτησία. Ιδιοκτήτης ήτανε ο Νταγιάν, ο Γιάννης του Πατρού, ο οποίος έχασε το μάτι του στη Σελένα κατά την κατοχή, όταν οι Γερμανοί τον πήραν Αγγαρεία και μπροστά του έσκασε μια νάρκη. Από τότε τόκε καλυμμένο με ένα μαύρο πετσάκι δεμένο γύρω στο κεφάλι του με μια λεπτή μαύρη κλωστή, όπως ο Εβραίος στρατηγός, με τον οποίον είχε και εκπληκτική ομοιότητα.

Δικό μου είναι αυτό, μου είπε ο Γιάννης. Και δικό σου να μην είναι εγώ αγαπητέ Νταγιάν σου το χαρίζω και με συμβόλαιο.

Καλή σταθιά Λευτέρη.

Εμμ. Ν. Σπανάκης
Παιδίατρος

Η ΠΙΤΑ ΤΗΣ ΚΡΗΤΙΚΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

Την 24η Ιανουαρίου στην αίθουσα τελετών της Κρητικής Εστίας έγινε η καθιερωμένη κοπή της πίτας της Κρητικής Εστίας.

Η εκδήλωση άρχισε με τα πρωτοχρονιάτικα κάλαντα από τη χορωδία της Κρητικής Εστίας. Ακολούθησε ο απολογισμός του έργου του ιδρύματος από το πρόεδρο Γ. Μαριδάκη και στη συνέχεια ανακοίνωσε ότι θα δοθούν βραβεία σε όλους τους οικοτρόφους του ιδρύματος που άριστευσαν το σχολικό έτος 1997-1998. Ανακοίνωσε τα ονόματα αυτών που άριστευσαν και ακολούθησαν τα ονόματα αυτών που χρηματοδότησαν τα βραβεία. Μεταξύ των βραβείων που δόθηκαν ήτο και το βρα-

βείο Προόδου ΛΕΩΝΙΔΑ ΚΑΤΕΡΙΝΗ που δίδεται από πολλή χρόνια εις μνήμη της συζύγου του ΑΝΝΑΣ που όπως είπε συγκινημένος του χάρισε σαράντα ευτυχισμένα χρόνια.

Μετά την απονομή των βραβείων ακολούθησαν Κρητικοί χοροί από το χορευτικό συγκρότημα της Κρητικής Εστίας αφού βέβαια κόπηκε η καθιερωμένη πίτα και μοιράστηκε σε όλους τους παρευρισκόμενους.

Η εκδήλωση έκλεισε με δεξίωση και οι προσεχόντες, που αυτή τη χρονιά ήταν πάρα πολλοί, έφυγαν κατ' ενθουσιασμένοι. Την εκδήλωση τίμησαν ο τ. υπουργός κ. Δρετάκης, ο βουλευτής κ. Βερυβάνης Γ., ο τ. βουλευτής κ. Κουνενός εκπρόσωπος του Υφυπουργού Εθνικής Αμύνης και εκπρόσωπος του

Αρχηγού και αυριανού αρχηγού Ενόπλων Δυνάμεων Ταξίαρχος εν στολή, εκπρόσωποι Νομοθετικής - Δικαστικής και Εκτελεστικής εξουσίας, εκπρόσωποι συλλόγων και Κρητικών Σωματείων κ.ά. Υπενθυμίζεται ότι η Κρητική Εστία είναι Πνευματικό Φιλανθρωπικό Ίδρυμα των Κρητικών της Αττικής όπου φιλοξενούνται 140 Κρητικόπουλα άπορα αλλά άριστα στις σπουδές τους. Ετσι τους δίδεται η δυνατότητα να σπουδάσουν αλλιά και η δυνατότητα στους Κρητικούς να προετοιμάσουν τους άξιους διαδόχους των. Αυτό το ιερό έργο των Κρητικών της Αττικής ασ το βοηθούν όλοι οι απανταχού Κρητικοί.

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ